

การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน
ที่มีภูมิหลังต่างกัน ในจังหวัดสงขลา

ปริญญานิพนธ์

ของ

พรณีย์ กันทรากกร

26
ค.ย. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2523

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๗๗

การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน
ที่มีภูมิหลังต่างกัน ในจังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ
ของ
พรณีย์ กันทรากกร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2523

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีความแตกต่างกันทางค่านิยมอายุ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับอาชีพของผู้ปกครอง และวิธีการอบรมเลี้ยงดู และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับวิธีการอบรมเลี้ยงดู และระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นเด็กอนุบาลอายุ 4-6 ขวบ ในจังหวัดสงขลา จำนวน 90 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู แบบทดสอบจริยธรรม และแบบสอบถามภูมิหลัง

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน จะมีจริยธรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีจริยธรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีระดับอาชีพต่างกัน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

5. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

6. ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กจะอยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 93.33 % และอยู่ในชั้นที่ 3 เพียง 6.67 %

7. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษกับจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับจริยธรรม ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 100

A COMPARATIVL STUDY OF MORAL DEVELOPMLNT OF
PRESCHOOL CHILDREN WITH DIFFERENT
BACKGROUNDS IN SONGKHLA
PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
PORNNEE KANTRAKORN

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree at
Srinakharinwirot University
September 1980

The purpose of this study were to compare moral development of preschool children from different background of ages, economic, educational level, occupation and child-rearing; and to find out the relationship of moral development and child rearing; and moral judgment.

The samples of this study were 90 students which were randomly drawn from the preschool in Songkhla province. A child rearing and moral development tests were used to collect the data.

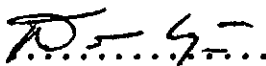
The finding are as fellowed :

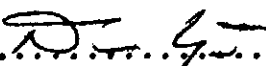
1. The sample from different ages showed significantly different in moral development at the .05 level.
2. The sample whose parents had different economic background showed no significantly different in moral development.
3. The sample whose parents had different education level showed significantly different in moral development at the .05 level.
4. The sample whose parents had different occupation showed no significantly different in moral development.
5. The sample from different child-rearing practice showed no significantly different in moral development.
6. The children showed the first and second stage in moral judgment 93.33 % and the third stage 6.67 %
7. There was significantly positive correlation between moral development and a democratic child-rearing at the .05 level.
8. There was significantly negative correlation between moral development and a laissez-faired child-rearing practice.

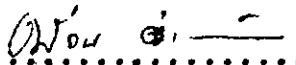
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

คณะกรรมการสอบ

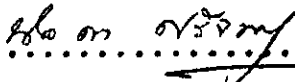
.... ประธาน

.... ประธาน

.... กรรมการ

.... กรรมการ

..... กรรมการ

.... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะได้รับทุนอุดหนุนจากสมาคมสตรีอุดมศึกษา
แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวนา พรพัฒน์กุล และผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา และให้ความช่วยเหลืออย่าง
ดี พร้อมทั้งตรวจทาน แก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และครูอาจารย์ของโรงเรียน
ในกลุ่มตัวอย่าง ที่กรุณาให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณนิสากร วนาพิทักษ์วงศ์ ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการทำวิจัย
ครั้งนี้ รวมทั้งคุณพรนิภา กันทรากกร คุณยุวดี โชตะวานิช และคุณรุ่งศิริ จารุพานิชย์ ที่ให้
ความช่วยเหลือในการวาดภาพ และดำเนินการพิมพ์

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอเทิดพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาของลูก
เสมอมา และเป็นกำลังใจอันสำคัญ จนปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี

พรดีเย์ กันทรากกร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 / บทนำ	1
ภูมิหลัง /	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา /	4
ความสำคัญของการศึกษา /	4
ขอบเขตของการศึกษา /	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ /	6
2 ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย /	11
ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตกรรมของไคล เบิร์ก	11
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว	13
การอบรมเลี้ยงดู	16
/ สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
* กลุ่มตัวอย่าง	25
/ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	25
* เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	27
การสร้างเครื่องมือ	27
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	32
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	32
ลำดับขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล	33
* สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
* 4 ผลการค้นคว้า	37
ข้อสรุปเกี่ยวกับกรวิเคราะห์และแปลผล	37

บทที่	หน้า
5 / บทย่อ สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	52
✓ ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	52
๑ กลุ่มตัวอย่าง	52
✓ วิธีดำเนินการวิจัย	52
๔- ✓ การวิเคราะห์ข้อมูล	53
๕ ✓ สรุปผลการค้นคว้า	53
อภิปรายผล	54
✓ ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	67

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทตัวแปร	26
2	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับอายุต่างกัน	38
3	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนของจริยธรรม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน	39
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายคู่	40
5	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน	41
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน	42
7	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้ประกอบการมีระดับการศึกษาต่างกัน	43
8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีระดับการศึกษาต่างกัน	44
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายคู่	45
10	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกัน	46
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกัน	47
12	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน	48

13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกัน	49
14	แสดงจำนวนและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบของ เด็กก่อนวัยเรียน ที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ โคล เบิร์กอยู่ใน ชั้นต่าง ๆ	50
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับวิธี การอบรมเลี้ยงดู	51
16	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบทดสอบจริยธรรม	70

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างภาพที่เป็นคำถามในแบบทดสอบจริยธรรม	29
2 ตัวอย่างภาพที่เป็นคำตอบในแบบทดสอบจริยธรรม	30

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในประเทศไทยปัญหาเยาวชนเป็นปัญหาหนึ่งซึ่งกล่าวกันอย่างซ้ำซากและยังไม่มีผู้ใดแก้ปัญหานั้นได้ ความคิดที่จะแก้ปัญหานี้ได้มีมานานแล้วแต่ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขได้ ยังคงมีการสัมมนา มีการประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหานี้เป็นเนืองนิจ และไม่เคยมีใครปฏิเสธถึงความจริงที่ว่า เด็กและเยาวชนนั้นจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต แต่ในขณะเดียวกันไม่มีใครเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง (จุมภิต พจนกุล 2522:42) มีแต่เพียงคำขวัญ คำคม เชิดชูยกย่องเด็กเนื่องในโอกาสวันเด็ก จากท่านผู้นำที่ลัดเปลี่ยนคิดต่อกันเรื่อยมา คำขวัญแต่ละปีจะแตกต่างกันเฉพาะในเรื่องความไพเราะของถ้อยคำ แต่ยังมีอีกถือว่าเด็กเป็นพลังสำคัญต่ออนาคตของชาติ เมื่อยอมรับว่าเด็กในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าเป็นผู้ที่จะเข้ามารับช่วงความรับผิดชอบแทนภาระอันยิ่งใหญ่ไว้ต่อไป จึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ในวันนี้ที่จะต้องสนองให้เกิดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า (จกทพ ถึงลูก 2522:42) และสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึงอย่างมากคือ การปลูกฝังลักษณะความเป็นพลเมืองดี คือการเป็นผู้มีจริยธรรมสูง เช่นมีความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย เคารพในสิทธิผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนเป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม 2520:1-2)

บุคคลจะเป็นคนดีหรือเลวอย่างไร ย่อมมีการสะสมความดีเลวอย่างนั้นไว้ตั้งแต่วัยเด็ก จากการเรียนรู้สิ่งที่ผ่านมาในวงชีวิต ได้แก่ประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งบุคคลได้รับมาในวัยต้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีความประพฤติดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพที่สูงนั้นเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะต้องมีความระมัดระวัง และปราณีตเพียงพอในการวางรากฐานทางจิตใจของเด็ก เนื่องจากเด็กไวต่อความรู้สึกปลอกลบ หรือไม่ปลอกลบของตนเอง และจะลอกเลียนแบบพฤติกรรมนิสัยของผู้ที่อบรมเลี้ยงดู ตลอดจนบุคคลแวดล้อม

ใกล้ชิดกันได้ง่าย ดังนั้นรากฐานที่ดีจะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตมีบุคลิกภาพที่ดีได้
(ทัศนา ทองภักดี 2522:19) สมองเด็กโดยธรรมชาติแล้วมีคุณลักษณะที่เหนือกว่าสมองกล
ซึ่งเป็นผลผลิตมาจากมันสมอง หรือความคิดอ่านของมนุษย์อีกคนหนึ่ง และโดยเหตุนี้สมอง
ของเด็กจะสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโปรแกรมต่าง ๆ เพื่อการปรับปรุงตัวให้เข้ากับ
สภาพการณ์นั้น ๆ ได้ โปรแกรมเหล่านี้ได้มาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นการที่ผู้ใหญ่จะได้อ
ช่วยกันเปลี่ยนประสบการณ์ต่าง ๆ อันมีคุณค่าให้เด็กตั้งแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะในระยะ 6 ขวบ
แรกแล้วก็เชื่อได้ว่า สมองของเด็กจะมีโอกาสได้รับวัตถุดิบในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
โปรแกรมให้เกิดประโยชน์ในการสร้างสรรค์ต่อตัวเอง และถึงคมแวดล้อมเขาได้มากขึ้น
(ระวิพันธุ์ โสมนะพันธ์ 2522:61)

วัยเด็กจะมองเห็นความแตกต่างของสิ่งดีและสิ่งชั่ว สิ่งที่ดีและถูกโดยการเรียนรู้
จากบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่ระบอบ และวัยเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเตรียมตัวเพื่อเป็นสมาชิก
ในสังคมใหญ่ ดังนั้นในช่วงแรกของชีวิตเด็กจะได้รับการปลูกฝังจริยธรรมมากกว่าช่วงอื่นซึ่ง
โคลเบิร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะมีเป็นลำดับขั้น เช่น เกี่ยวกับการพัฒนาการทางค่าน
อื่น ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในวัยทารกและค้อย ๆ พัฒนาคืบขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งก็
สอดคล้องกับความคิดของ เพียเจต์ ที่ว่า พัฒนาการทางปัญญาและศีลธรรม เป็นการแผ่ขยาย
ออกมาจากของเดิม คือเด็กแรกเกิดมีปัญญาและมีศีลธรรมอยู่บ้างแล้ว เมื่อมีประสบการณ์
ต่าง ๆ การพัฒนาการทางปัญญาและศีลธรรมก็จะแผ่ขยายมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่ง เพียเจต์ เน้นว่า
ทั้งด้านพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางศีลธรรม
(นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518:183)

กลุ่มบุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กมากที่สุด คือสมาชิกใน
ครอบครัวเด็กนั่นเอง โดยเฉพาะบิดา มารดาซึ่งมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตน
นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา และนักการศึกษาต่างลงความเห็นพ้องกันว่า ครอบครัวมีความ
สำคัญยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก เป็นสิ่งแวดล้อมที่ครอบคลุมชีวิตยิ่งกว่าอิทธิพลอื่นใด และเป็น
สถาบันแรกที่สร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของบุคคล แต่ละครอบครัวต่างก็มีรูปแบบของตน
โดยเฉพาะในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ดังนั้นจึงย่อมมีรูปแบบของการอบรม

เลี้ยงบุตรแตกต่างกันไป ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ก็นับ เป็นปัจจัยสำคัญ
อย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดู และอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ
 ของเด็กด้วย (งามตา ยงศิริ 2522:101)

การอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของบุคคล และจะ
มีผลยาวนานไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นด้วย ความรักของบิดามารดาจึง เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา
 ทางจริยธรรมในวัยเด็ก ซึ่งเด็กต้องการความสัมพันธ์ที่เป็นรากฐานแห่งความรัก ความอบอุ่น
 จากครอบครัว โดยผ่านกระบวนการ 3 ทางคือ ทางกาย ทางใจ และทางวาจา

ทางกาย เด็ก ๆ ต้องการได้รับการสัมผัสสกอร์คให้ความอบอุ่น เช่น การอุ้ม การกอด
 การลูบหลัง ลูบศีรษะ

ทางวาจา เด็กต้องการให้มีคนรับฟัง เรื่องราวของเขา เพื่อปรึกษาหรือพูดคุยไต่ถาม
 ความเป็นไปในเรื่องส่วนตัว ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีกำลังใจ เป็นการ เพิ่มพูนสุขภาพจิตที่ดีไปในตัว

ทางใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโอกาสที่เด็กต้องการคำแนะนำหรือการช่วยเหลือ

ความต้องการดังกล่าวนี้ แห่่งที่มากที่สุดที่สุดคือ ครอบครัว ครอบครัวในฐานะเป็น
 สถาบันพื้นฐานที่เด็กจะคุ้ยคว้าความคิดและการกระทำของพ่อแม่เข้าไปที่ละน้อยโดยที่เด็กไม่
 รู้ตัว ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็นมากของเด็ก โดยเฉพาะในด้านศีลธรรม มโนธรรม
 จะใกล้เคียงกับบิดามารดาทุกขณะ (จดหมายถึงลูก 2522:7) กลีก (Glueck) และ
 ซัทเทอร์แลนด์ (Sutherland) (พจนานุกรม พิชิตบัญชาการ 2520:85) ได้ชี้ให้เห็น
 ถึงบ้านที่เป็นสาเหตุให้เกิดยวอาชญากรรมว่า คือบ้านที่ปราศจากศีลธรรม หรือจริยธรรม ไม่มี
 ความรัก ความเข้าใจลูก จู้กับเด็กมากเกินไป หรือไม่เอาใจใส่เลย และบ้านที่มีฐานะยุ่งยาก
 ในระบบเศรษฐกิจ

จะเห็นได้ว่า บิดามารดามีส่วนสัมพันธ์ในการเจริญเติบโต และการพัฒนาทางจิตใจ
 ของเด็กอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นการที่จะฝากความหวังเอาไว้ให้เยาวชนช่วยสร้างสรรค์สังคมใหม่ให้
 สะอาดงดงามนั้น จะสำเร็จก็ต่อเมื่อลงมือพัฒนาเด็ก ๆ ในทุกทางเสียบัดนี้ เรามีเวลาไม่มากนัก
 และยังคงเหมือนว่า ยิ่งนับวันสภาพแวดล้อมจะสะสมสิ่งที่ไม่ตรงข้ามกับความดีเอาไว้มากขึ้นทุก ๆ ที่

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจริยธรรมตามทฤษฎีพัฒนาการจริยธรรมของโคลเบอร์ก ของเด็กก่อนวัยเรียน ในชั้นอนุบาล ที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี ซึ่งเป็นวัยของการเริ่มมีพัฒนาการทางจริยธรรมเบื้องต้น นับได้ว่าเป็นบันไดขั้นแรกของพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล ซึ่งจะเป็นรากฐานของพัฒนาการจริยธรรมในขั้นสูงต่อไป เด็กในวัยนี้เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่จะสะท้อนเป็นบุคลิกภาพของผู้ใหญ่ในอนาคต และเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาประเทศ โดยศึกษาสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการจริยธรรมของเด็ก คือ การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ และการศึกษาของผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างปลูกฝัง และส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เด็กไทย เพื่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

✓ ความหมายของการศึกษา

- ✓ 1. เพื่อทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรม ของเด็กก่อนวัยเรียน
- ✓ 2. เพื่อทราบถึงระดับจริยธรรมของ เด็กวัยก่อนเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม กับวิธีการอบรมเลี้ยงดู
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กที่มีระดับอายุ วิธีการอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ที่แตกต่างกัน

✓ ความสำคัญของการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน
2. ทำให้ทราบถึงระดับจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน
3. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม กับวิธีการอบรมเลี้ยงดู เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงหน้าที่ วิธีการในการอบรม ส่งเสริมและปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก
4. แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและปลูกฝังจริยธรรมที่ถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

5. ทำให้ทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไทยว่าเป็นไปตามทฤษฎีของ
โคลเบอร์ก หรือไม่

6. ช่วยให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นแนวทางปลูกฝัง ส่งเสริม และ
สร้างจริยธรรมที่ถูกต้อง

ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นเด็กอายุ 4-6 ขวบ ซึ่งกำลังศึกษาในระดับอนุบาลในจังหวัดสงขลา ระดับ
อายุละประมาณ 30 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ

การอบรมเลี้ยงดู

— แบบปล่อยปละละเลย

— แบบประชาธิปไตย

— แบบลงโทษ

ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ✓

— สูง

— ปานกลาง

— ต่ำ

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง .

— สูง

— ปานกลาง

— ต่ำ

อาชีพของผู้ปกครอง

— ระดับวิชาชีพ

— ระดับกึ่งวิชาชีพหรือการอาศัยทักษะ

— ระดับกึ่งทักษะหรือใช้แรงงาน

อายุ

— 4-4.11 ขวบ

— 5-5.11 ขวบ

— 6-6.11 ขวบ

2.2 ตัวแปรตาม คือ

จริยธรรมด้าน

- ความยุติธรรม
- ความซื่อสัตย์
- ความเมตตากรุณา
- ความเอื้อเฟื้อ
- ความมีน้ำใจ
- ความมีระเบียบวินัย
- ความเสียสละ
- ความสามัคคี
- ความกตัญญูกตเวที
- ความรับผิดชอบหน้าที่
- ความขยัน
- การเคารพสิทธิของผู้อื่น
- การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- การควบคุมตัวเอง
- หลักการลงโทษ
- การแสวงหารางวัล

ระดับจริยธรรม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย คือวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความสนใจ ให้ทำอะไรตามใจ ไม่ให้ความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอ มีการลงโทษหรือให้รางวัลตามอารมณ์ ให้ความช่วยเหลือน้อย ไม่ขัดขวางการเล่นของเด็ก ไม่สนใจต่อการแต่งกาย ความสะอาด หรือพฤติกรรมของเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เด็กมีความรู้สึกว่าจะได้รับความรัก ความห่วงใย ความอบอุ่น พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

ให้ความช่วยเหลือ มีความยุติธรรมให้ความเสมอภาค อีสระ เอาใจใส่ มีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของเด็ก ยอมรับความสามารถของเด็ก อธิบายถึงผลของพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อคนอื่น

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบตงโหล คือ วิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองที่เด็ก
มีความรู้สึกรู้ว่ามีการวางกฎเกณฑ์ ออกคำสั่ง พ่อแม่จะเป็นใหญ่ ไม่ฟังคำอธิบายของเด็ก ตงโหล
เมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตาม

4. จริยธรรม หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกแล้ว เป็นที่ยอมรับ
ของสังคมและเด็กเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

4.1 ความยุติธรรม หมายถึง การที่เด็กรู้จักตัดสินโดยไม่เข้าข้างตนเอง
หรือพวกของตนเอง รู้จักแบ่งปันสิ่งของเท่าเทียมกัน

4.2 ความซื่อสัตย์ หมายถึง การพูดแต่ความจริง ยอมรับเมื่อทำผิด ไม่เอา
ของผู้อื่นมาเป็นของตน รักษาสัญญา รักษาคำพูด

4.3 ความเมตตากรุณา หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข ความ
ต้องการให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

4.4 ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การรู้จักแบ่งปันของให้ผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน

4.5 ความมีน้ำใจ หมายถึง การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ต้องการสิ่ง
ตอบแทน

4.6 ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การที่เด็กรู้จักปฏิบัติตามข้อตกลงของ
กลุ่ม จักสิ่งของต่าง ๆ ให้เรียบร้อย รักษาความสะอาด

4.7 ความเสียสละ หมายถึง การรู้จักเป็นผู้ให้โดยไม่รู้สึกเสียดายถึงที่ตน
ให้ไป รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่คิดถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ

4.8 ความสามัคคี หมายถึงการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน รักพวกพ้อง
รักหมู่คณะ

4.9 ความกตัญญูกตเวที หมายถึง การเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่
การไม่ทำให้ผู้ใหญ่ต้องเสียใจหรือผิดหวัง ให้ความช่วยเหลือผู้ใหญ่เท่าที่จะทำได้

4.10 ความรับผิดชอบหน้าที่ หมายถึง การทำงานที่ตนได้รับมอบหมาย ทั่วๆไป มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติงานด้วยความสุจริต

4.11 ความขยัน หมายถึง การมีความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ มีความพยายาม มานะ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น

4.12 การเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การรู้ถึงสิทธิของตนเอง ไม่ไปยุ่งเกี่ยวเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น ไม่หยาบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.13 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การรู้จักร่วมมือช่วยกันรักษาสัมปत्ติของส่วนรวม ไม่ทำลายสมบัติของส่วนรวม

4.14 การควบคุมตนเอง หมายถึง การระงับหรือควบคุมความต้องการของตนเองได้ การรู้จักใช้ถ้อยคำสุภาพ ยอมรับในสิ่งที่ตนมีอยู่หรือได้รับ รู้จักกละละเหาะไม่แสดงพฤติกรรมกิริยาที่ไม่เหมาะสม

5. ระดับจริยธรรม หมายถึง การวัดระดับจริยธรรมของเด็กไทย ตามทฤษฎี โคล เบิร์กว่าอยู่ในระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี) ขั้นที่ 1 คือหลักการหลบหลีก การถูกลงโทษ หรือขั้นที่ 2 คือหลักการแสวงหารางวัล

๕. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง สถานะการใช้จ่าย ความเป็นอยู่ในครอบครัวหนึ่ง ๆ โดยพิจารณาจากรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน และจำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ประจำเดือนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ (ดวง เคื่อน พันธ์นามวิน 2521:24)

1. น้อยกว่า 2,000 บาท
2. 2,001 บาท ถึง 7,000 บาท
3. 7,001 บาทขึ้นไป

ขนาดของครอบครัว แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

1. มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 8 คน
2. มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-8 คน
3. มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว น้อยกว่า 4 คน

จากรายได้และจำนวนสมาชิกในครอบครัว จะแบ่งฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวได้ 3 ระดับ คือ

✓ 1. ระดับต่ำ หมายถึง ครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่า 2,000 บาท และมีสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน หรือมากกว่า

2. ระดับปานกลาง หมายถึง ครอบครัวที่มีรายได้ตั้งแต่ 2,001 บาท ถึง 7,000 บาท และมีสมาชิกในครอบครัว 4-8 คน หรือมากกว่า

3. ระดับสูง หมายถึง ครอบครัวที่มีรายได้ 7,001 บาทขึ้นไป และมีสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน หรือมากกว่า หรือมีรายได้ตั้งแต่ 2,001 บาท ถึง 7,000 บาท แต่มีสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 4 คน

7. อาชีพของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะของงานที่มีกฎเกณฑ์ดังนี้ (อ้างอิงมาจาก นิยาม ศรจันทร์ 2521:80-81)

7.1 ระดับต่ำ เป็นอาชีพกึ่งทักษะหรือใช้แรงงาน เป็นอาชีพที่บุคคลมีโอกาสมืออาชีพของตัวเองน้อย มีความคิดริเริ่มน้อย ส่วนใหญ่จะทำตามคำสั่งง่าย ๆ เช่นอาชีพคนขับรถ เสมียนพิมพ์คึก คนงาน ก่อสร้าง เป็นต้น

7.2 ระดับปานกลาง เป็นอาชีพกึ่งวิชาชีพหรือใช้ทักษะ เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ระดับวิทยาลัย หรือต้องอาศัยทักษะในการฝึกฝนและประสบการณ์เฉพาะ เช่น อาชีพเลขานุการส่วนตัว ผู้จัดการร้านเล็ก ๆ เกษตรกรที่เป็นเจ้าของไร่ ช่างตัดผม ช่างไม้ ผู้ช่วยพยาบาล เป็นต้น

7.3 ระดับสูง เป็นอาชีพระดับวิชาชีพ อาศัยความรู้ขั้นสูงระดับปริญญาตรี และขั้นสูงกว่าปริญญาตรี ลักษณะงาน เป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้รอบคอบ มีการวางแผนหรือนโยบายต่าง ๆ ในบางครั้ง เช่น นักกฎหมาย วิศวกร สถาปนิก เภสัชกร ทันตแพทย์ พยาบาล อาจารย์สอนในโรงเรียนประถม มัธยม หรือระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

8. ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึงระดับการศึกษาที่บิดามารดาของเด็ก ได้รับ มี 3 ระดับ คือ

8.1 ระดับต่ำ คือต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

8.2 ระดับกลาง คือ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถึงอนุปริญญา

8.3 ระดับสูง คือ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

9. เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กอายุ 4-6 ขวบ ที่กำลังศึกษาในโรงเรียน
อนุบาล ในจังหวัดสงขลา

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคล เบิร์ก

โคล เบิร์ก นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวอเมริกัน มีความเชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรม จะมีเป็นลำดับขั้นที่จะเกิดเป็นปกติวิสัยกับบุคคลทุกชาติทุกภาษา และจะต้องเกิดเป็นอนุกรมจากขั้นแรกไปก่อนเสมอ แต่ระยะเวลาในการอยู่บนขั้นใดขั้นหนึ่งนั้นจะต่างกันแล้วแต่บุคคล หรือบางคนในบางขณะอาจจะอยู่ในขั้นที่คาบเกี่ยวกันได้ ~~และ~~ พัฒนาการทางจริยธรรมนี้ก็เช่นเดียวกับพัฒนาการทางด้านการคิด และการใช้เหตุผลจะค่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปตลอดเวลา ทั้งนี้ เนื่องจากบทเรียนของประสบการณ์ในอดีต ก่อให้เกิดความสามารถในการแยกแยะถึงผลดีผลเสีย ซึ่งจะก่อให้เกิดการจัดระบบใหม่ ที่จะนำไปสู่ขบวนการสมมูลย์ของโครงสร้างในที่สุด นอกจากนี้ทุกคนไม่ว่าเป็นจะต้องพัฒนาทางจริยธรรมไปถึงขั้นสุดท้ายคือขั้นที่ 6 แต่อาจหยุดชะงักอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งที่ต่ำกว่าก็ได้ และโคล เบิร์กพบว่าผู้ใหญ่ส่วนมากจะมีพัฒนาการถึงขั้นที่ 4 เท่านั้น (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518:129)

โคล เบิร์ก (Kohlberg) (กวางเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันติก 2520:42 และไวรัช เจียมบรรจง 2522:49) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ระดับละ 2 ขั้น รวมทั้งหมด 6 ขั้น คือ

ระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี) หมายถึงการตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2-7 ปี) (Obedience and punishment orientation) เป็นขั้นการพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นแรกสุด เด็กช่วงนี้มีแรงกระตุ้นทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหลีกเลี่ยงการลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่เพราะว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจทางกายเหนือตน

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี) (Naively egoistic orientation) เด็กขั้นนี้จะเลือกทำในสิ่งที่น่าความพอใจมาให้ตนเอง และเพื่อต้องการรางวัล

การชมเชยจากผู้อื่น คือทำอะไรก็ตามเพื่อมุ่งหวังรางวัลหรือสิ่งตอบแทน ต่อต้านการลงโทษ
เด็กวัยนี้เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของความต้องการ และความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นบ้าง
ในเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยนการกระทำต่อผู้อื่นบ้างแล้ว

ระดับที่ 2 คือระดับตามกฎเกณฑ์ (10-16 ปี) หมายถึงการกระทำตามกฎเกณฑ์
ของกลุ่มย่อย ๆ ของบุคคล หรือทำตามกฎหมายและศาสนา บุคคลระดับนี้ยังต้องการ การควบคุม
จากภายนอก แต่มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และสามารถแสดงบทบาททาง
สังคมได้ ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น

ชั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี) (Good boy
orientation) ในชั้นนี้เด็กจะมีพฤติกรรมคล้อยตามความคิดเห็นของบุคคลส่วนมาก รู้จัก
เอาใจผู้อื่น รู้จักคล้อยตามในสิ่งที่ผู้อื่นเห็นว่าดี โดยเฉพาะเพื่อน

ชั้นที่ 4 หลักการทำหน้าที่ตามสังคม (13-16 ปี) (Authority and
social order maintaining orientation) เป็นชั้นที่บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่
ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งในสังคมของตน จึงถือว่าตนเองมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคม
ของตนกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป) หมายถึงการตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ
กว่าการนำมากลั่นกรองซึ่งใจโดยตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามความคิดว่าสิ่งใดสำคัญมากกว่ากัน
ระดับนี้แบ่งเป็นชั้นย่อย 2 ชั้น

ชั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป) (Contractual
legalistic orientation) เป็นชั้นของการเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก มีการกระทำ
ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว สามารถบังคับใจตนเองได้

ชั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่) (Conscience or
principle orientation) เป็นชั้นของการกระทำที่มีหลักเกณฑ์ กระทำตามหลักตรรกศาสตร์
มีหลักเกณฑ์อย่างกว้าง ๆ ที่จะยึดถือในการกระทำของตน ตระหนักในการกระทำของตนที่จะมี
ผลต่อบุคคลอื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่กลัวผู้อื่นลงโทษแต่กลัวตนเอง เกิดความละอายใจ
ตนเอง

เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

X ฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว จะพิจารณาจากรายได้รวมของสมาชิกในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษาและอาชีพของหัวหน้าครอบครัว ซึ่งจะพบว่าเด็กที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะต่างกัน ย่อมมีการดำเนินชีวิตต่างกัน และการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันย่อมมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลที่มีคุณสมบัติต่างกันด้วย เคย์ (Key. 1975:37) ให้ความสำคัญอย่างมากต่อเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวในการจะช่วยให้หรือลดความเร็วของการพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชน เคย์เห็นความสำคัญของลักษณะของครอบครัวว่ามีส่วนที่จะปลูกฝังลักษณะเบื้องต้นทางจริยธรรมให้แก่เยาวชน คือการยอมรับตนเอง การมีเอกลักษณ์ การประสบความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลต่าง ๆ อันจะเป็นหนทางให้เกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ซึ่งเป็นโอกาสให้ลักษณะจริยธรรมอื่น ๆ เกิดขึ้นในภายหลัง ✓

นักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยาหลายท่านมีความเชื่อและได้แสดงหลักฐานทางการวิจัยว่าบุคคลที่มีฐานะต่ำ และฐานะปานกลางนั้นมีค่านิยมบางอย่างแตกต่างกัน บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่าสิ่งใดดีควรทำ หรือสิ่งใดชั่วไม่ควรทำต่างกัน เช่นการเก็บของตกแล้วนำไปคืนเจ้าของเป็นความกตัญญู เสริฐในสังคมของบุคคลในฐานะปานกลางและสูง แต่เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำในสังคมของชนฐานะต่ำ (Key. 1975:38) จากการศึกษาในระยะแรกของ โคลเบิร์ก (Kohlberg) (Hoffman. 1970:279) กับเด็กอเมริกันพบว่า เด็กที่มาจากรอบครัวฐานะปานกลางมีคะแนนการตัดสินเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มาจากรอบครัวฐานะต่ำ

โบม (Boehm) และฮาวิก เฮอร์ท (Havighurst) (Hurlock. 1964:547) พบผลทำนองเดียวกันว่า เด็กจากรอบครัวชั้นกลางจะพัฒนาความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และเร็วกว่าเด็กจากรอบครัวชั้นต่ำ ซึ่งกฤตยา กฤษฏาวุฒิ (กฤตยา กฤษฏาวุฒิ 2514:148) ยังพบอีกว่าวัยรุ่นที่มีบิดามารดาได้รับการศึกษาสูงมีความสามารถในการบังคับตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่มีบิดามารดาได้รับการศึกษาต่ำอย่างเห็นได้ชัด ต่อมา ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน (ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจวบจณีกร 2520:176) ทำการศึกษาเรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย คือเด็ก

ในช่วงอายุ 11-21 ปี และไคลสอกล่องกับงานวิจัยดังกล่าวคือในช่วงอายุ 15-17 ปี ผู้ที่มาจากครอบครัวฐานะสูง มีพัฒนาการทางจริยธรรมที่ก้าวหน้ากว่าผู้ที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางและต่ำตามลำดับ

เคย์ (Kay. 1970:182) และเบอร์ตัน (Burton. 1963:496-497) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของคนในต่างสังคม วัฒนธรรม และฐานะ ต่อการใช้เหตุผล หรือการตัดสินใจเชิงจริยธรรม พบว่าถ้าเปรียบเทียบการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของเยาวชนที่มาจากครอบครัวฐานะต่างกัน ส่วนมากเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีพัฒนาการทางค่านี้น่ากว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางหรือสูง และมีการศึกษาที่ได้ผลใกล้เคียงกันคือแฮโรเออร์ (Harroer) (วิรัช จาบทนอม 2520:29) ซึ่งศึกษาพัฒนาการด้านจริยธรรมของเด็ก พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะให้คำตอบในรูปการใช้กำลังอำนาจตอบแทนผู้ที่กระทำผิดมากกว่า และเด็กที่มีอายุน้อยกว่ามักให้คำตอบในทำนองคำตอบมากกว่าเด็กที่มีอายุสูงขึ้น

พาริท (Parikh. 1975:3160-A) ให้ความสนใจต่อความสัมพันธ์ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคล เบิร์กกับสิ่งแวดล้อม จึงทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจากเด็กอเมริกันชั้นกลางสูง เด็กอินเดียนในเมือง และวัยรุ่นทั่วไปแล้ว พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และสิ่งสำคัญที่สุดคือครอบครัวที่มีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก ซึ่งไคลส เช่นเดียวกับการศึกษาของอัลสเตอร์ (Alster. 1974:542-A อ้างอิงมาจากวิเชียร ทองนุช 2521:26) กับเด็กอายุ 13 ปี เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานทางครอบครัว และพัฒนาการทางจริยธรรมไคลสที่น่าสนใจว่า คะแนนพัฒนาการทางจริยธรรมของพ่อแม่สามารถพยากรณ์วิถีทางจริยธรรมของบุตรได้ และครอบครัวที่สมบูรณ์จะมีอิทธิพลต่อสิ่งกีดขวางทางจริยธรรมของเด็ก และแม่มีบทบาทมากกว่าพ่อ แม้แต่การศึกษาของเอดเวิร์ด (Edward. 1974:76-A) กับกลุ่มตัวอย่างในเคนยา (Kenya. 1972-1973) ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัย ตามแนวโคล เบิร์ก เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ก็ได้ผลว่า นักเรียนและนักศึกษา ที่มีระดับจริยธรรมในชั้น

ที่ 4 จะได้รับอิทธิพลจากโรงเรียนมากกว่าที่บ้าน ส่วนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ที่บ้านจะมีอิทธิพลมากกว่า จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าจริยธรรมเริ่มจากบ้าน โดยเฉพาะพ่อแม่ซึ่งมีอิทธิพลเหนือกลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และพบว่า นักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในวัฒนธรรมร่วมสมัย มีระดับจริยธรรมสูงกว่านักเรียน นักศึกษาที่เคร่งครัดในศีลธรรม

นอกจากนี้มิลเลอร์ ชุมอฟ และสตีเฟน (Miller, Zuckoff and Stephens) (อ้างจากวิรัช จาบทนอม 2520:31) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการให้เหตุผลจากการทดสอบงานตามทฤษฎีของเพียเจต์ กับการตัดสินใจด้านจริยธรรมระหว่างเด็กที่อยู่ในสถานกักกัน เด็กที่เรียนซ้ำ และเด็กปกติ อายุ 13-16 ปี พบว่าเด็กที่อยู่ในสถานกักกันและเด็กที่เรียนซ้ำมีพัฒนาการทางทักษะ การใช้เหตุผลต่ำกว่าเด็กปกติ และยังมีการศึกษาระยะยาวในช่วง 3 ปี ของ โฮลส์ไตน์ (Holstein : 1976:51-61) เกี่ยวกับพัฒนาการแห่งการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นอายุ 13 ปี จำนวน 53 คน ที่มีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ระวัง เกี่ยวกัน และเด็กอยู่กับพ่อแม่ในเมือง สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง คำนวณเชอชาติ สถิติปัญญา (IQ $\geq$ 100) ความสมบูรณ์ในครอบครัวของเด็กที่มีทั้งพ่อแม่ ซึ่งมีอาชีพในสังคมชั้นกลางสูง มีเศรษฐกิจดี โดยผู้วิจัยใช้สถานการณ์ของโคล เบิร์ก 5 เรื่อง กับแบบสัมภาษณ์หลังการสัมภาษณ์พ่อแม่ พร้อมกับทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กภายในบ้านของกลุ่มตัวอย่าง และทดสอบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่โรงเรียน ที่เด็กเรียนอยู่อีกครั้ง หลังการทดสอบแล้ว 2 เดือน จึงสัมภาษณ์พ่อแม่อีกครั้ง ผลการวิจัยพบว่า

1. สถิติปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก
2. ในระยะเวลา 3 ปี เด็กจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นจากระดับกลางไปสู่ระดับสูง มากกว่าการพัฒนาการทางจริยธรรมจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูง

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงความแตกต่างของการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างกลุ่มขอเด็กในกรุงเทพมหานครและชนบท ของ วิรัช จาบทนอม (วิรัช จาบทนอม 2520: 63) ได้ผลว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มของเด็กในกรุงเทพมหานครกับชนบท แต่ทั้งนี้ ถ้าพิจารณาจากคะแนนแล้ว มีแนวโน้มว่าคะแนนของกลุ่มชนบทสูงกว่าในกรุงเทพมหานคร

ซึ่งคงเคื่อน พันธุมนาวัน (คงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน 2520:92) ก็พบผลทำนองเดียวกันจากการศึกษาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับเด็กไทย คือ ไม่ปรากฏเป็นที่แน่ชัดว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ต่างกัน และจากการศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน ในกรุงเทพมหานครของ ทิพวรรณ กิตติวิมลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิมลย์ 2522:124-127) ก็ได้ผลสนับสนุนว่า กระแสนจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีการศึกษาสูงและต่ำ ไม่มีความแตกต่างกัน และเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันก็มีคะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จากผลงานวิจัยของเกอกล ทาสีท์ (เกอกล ทาสีท์ 2514:113) ก็ได้ผลเช่นกันว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน มีความสามารถบังคับตนเอง และมีบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นเรื่องสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกระทำ หรือพฤติกรรมของเด็ก โดยมีตัวแทนที่สำคัญ คือ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เป็นผู้มีส่วนในการปั้นพฤติกรรม หรือการอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังในตัวเด็กมากที่สุด (ไวรัช เวียมบรรจง 2522:47) การอบรมเลี้ยงดูเป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เลี้ยงดูกับเด็ก ซึ่งอาจจะเป็นทางบวก คือการให้รางวัล หรือทางลบ คือการลงโทษจากการกระทำต่าง ๆ ของเด็ก ดังนั้นเด็กจะเฝ้าสังเกตลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดู แล้วเกิดการเลียนแบบผู้เลี้ยงดูได้

(คงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน 2520:21)

✓ คำกล่าวของเซอร์ฟ (Theriff) ที่ว่า เด็กไม่ได้เกิดมาโดยมีความรู้สึกผิดชอบผิดตัวมาด้วย แต่ความคิดรวบยอดในเรื่องถูกหรือผิด เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ทารกแรกเกิดยังไม่รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก แต่ค่อย ๆ เรียนรู้เรื่อยไปอย่างช้า ๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา (กิตติกร 2522:29) ซึ่ง เอ. เอส. นีล (A.S. Neil) (อ้างอิงมาจาก สมบูรณ์ สุภศิลป์ 2521:58) ก็แสดงความคิดเช่นเดียวกันนี้จากประสบการณ์ของการสอนในโรงเรียนซัมเมอร์ฮิลล์ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเลือกรับเอาค่านิยมต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อม ถ้าพ่อแม่

- ๗ เป็นคนซื่อสัตย์ และมีศีลธรรม ลูก ๆ ก็จะเป็นอย่างนั้นตามในเวลาที่เหมาะสม นอกจากนี้
- ๘ ฮาวิก เฮอรัท (Havighurst) (อ้างอิงมาจาก พรณี ชุสาบ 2522:9) ได้เสนอผลการค้นคว้าเรื่องงานประจำวัยของมนุษย์ในแต่ละวัยโดยอาศัยพื้นฐานทางสรีระวิทยา วัฒนธรรม และจิตวิทยาจากวัยเด็กเล็ก จนกระทั่งวัยชรา ตอนหนึ่งว่า วัยเด็กเล็ก-เด็กตอนต้น (ตั้งแต่เกิด-6 ปี) เริ่มเรียนรู้ที่จะมองเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกหรือผิด และเริ่มพัฒนาทางจริยธรรม

ฮอฟแมน (Hoffman, 1970:270) มีความเชื่อว่าอิทธิพลของครอบครัวที่แผ่มาถึงเด็กนั้น ส่วนมากจะผ่านวิธีการอบรมเลี้ยงดู ที่เด็กได้รับจากผู้ปกครอง ดังนั้นฐานะทางครอบครัวจึงอาจมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และการอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยวิธีที่แตกต่างกันจะเป็นเหตุสำคัญของการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก จะพบว่าส่วนใหญ่การอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจสูงและปานกลาง ได้รับอิทธิพลจากแบบอย่างการเลี้ยงดูเด็กของทางตะวันตก เช่น ไม่นิยมการลงโทษช่วยการเขียนดี แต่ใช้วิธีให้เหตุผลและการให้รางวัล เด็กช่วยการถอดชุดเป็นต้น ครอบครัวทั้ง 2 ระบุว่ามักจะฝึกเรื่องระเบียบวินัยของลูกด้วยวิธีจะลงจะลง คือถ้าลูกทำผิดครั้งแรกก็มีการคาดโทษไว้ก่อน และฝึกให้เด็กฟังตนเองตามวัยที่เหมาะสม ส่วนพ่อแม่จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำนั้นมักจะฝึกอบรมบุตรด้วยวิธีรุนแรงกว่าพ่อแม่จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และสูง การลงโทษลูกมักกระทำด้วยอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ และบีบแวน้ำที่จะฝึกระเบียบวินัยและเข้มงวดกับบุตรหญิงมากกว่าบุตรชาย จึงเป็นผลให้เด็กหญิงในครอบครัวที่มีฐานะในระดับต่ำมีความรับผิดชอบสูง แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าครอบครัวในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับต่ำจะฝึกระเบียบวินัยอย่างเข้มงวด แต่จะไม่ไ้ผลดีเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กถูกบังคับมากเกินไปโดยที่พ่อแม่บางคนไม่ได้คำนึงถึงวุฒิภาวะของเด็ก (งามตา ยงศิริ 2522: 102-103) เช่นเดียวกับที่เบคเกอร์ (Becker, 1964:171) สรุปผลจากการวิจัยพบว่า บิดามารดาจากครอบครัวฐานะปานกลาง จะให้ความอบอุ่นแก่ลูก อธิบายเหตุผลและแสดงความเสียใจเมื่อลูกกระทำความผิด นอกจากนี้พ่อแม่ที่ฐานะปานกลางมักจะไม่เข้มงวดกวดขันในเรื่องต่าง ๆ มากนัก แต่บิดามารดาที่มีฐานะต่ำ หรือผู้ที่ไม่มีอาชีพใช้แรงงาน ชอบใช้การลงโทษทางกาย และ

ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด และยังคล้อยตามกฎเกณฑ์ภายนอกมากกว่าที่จะยึดมั่นในความคิดของตน

ศรีสวัสดิ์ ชลวิสุทธิ์ (ศรีสวัสดิ์ ชลวิสุทธิ์ 2506:85) ได้ศึกษาวิจัยอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลาง (รายได้ครอบครัวประมาณเดือนละ 4,000 บาท) ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการฝึกระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ มารดาจะใช้วิธีให้เหตุผล แต่บิดาบุตรไม่เชื่อฟังหรือทำผิดบ่อย ๆ เขาจึงจะตีมากกว่าชี้ให้กลัวซึ่งแสดงว่ามารดากระตือรือร้นถึงความจริงและพยายามให้บุตรได้เข้าใจแต่ในสิ่งที่เป็นความจริง มีการฝึกให้เด็กฟังตนเอง การฝึกจะเป็นแบบทำให้ดู และให้เด็กทำตาม ไม่ใช่วิธีเขียนตี

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่น่าสนใจซึ่งได้ศึกษาถึงวิธีให้รางวัลของพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดย บุญยิ่ง เจริญยิ่ง (บุญยิ่ง เจริญยิ่ง และดวงเดือน พันธุมนาวิน 2518:10) พบว่าพ่อแม่ไทยเป็นจำนวนมากในทุกระดับการศึกษา ไม่แสดงว่าสังเกตเห็นหรือแสดงความเห็นชอบแต่ประการใดเมื่อลูกทำความดี อาจเนื่องจากพ่อแม่ไทยส่วนใหญ่ไม่นิยมการแสดงออกเกรงว่าถ้าชมแล้วเด็กจะเหลิง หรือควยสาเหฺกใดก็ตาม การที่พ่อแม่ไม่แสดงความสนใจเมื่อลูกทำความดีนั้นลูกจะไม่ถูกต้อง เพราะถ้ามารดาทำเฉย ๆ เด็กจะไม่ทราบว่ามารดากระทำความดีนั้นถูกต้องเหมาะสมและสมควรกระทำซ้ำหรือไม่ ฉะนั้นเมื่อเด็กทำดีแม่จึงควรให้รางวัลด้วยการแสดงความชื่นชมในการกระทำนั้น อาจโดยการชมเชย หรือทั้งชมเชยกอดจูบเด็กเพื่อให้เด็กเกิดความภูมิใจในตนเอง และรู้สึกในคุณค่าของการทำความดี

ทฤษฎีพัฒนาการบุคลิกภาพของ แอริคสัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจิрик 2520:23) กล่าวว่า การที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกอย่างเพียงพอ จะทำให้ลูกมีความมั่นคงทางอารมณ์ และเกิดความรู้สึกมั่นใจในความเป็นจริงของโลก ซึ่ง เซียร์และคณะ (Sear, Maccoby & Levin, 1957:372) ก็สรุปผลการศึกษาไว้เช่นเดียวกันว่า ความรักของบิดามารดา เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในเด็ก และการที่เด็กจะยอมรับการถ่ายทอดลักษณะทางสังคมจากบุคคลนั้น ๆ เด็กจะต้องเรียนรู้ที่จะเกิดความรัก ความพอใจในผู้เลี้ยงดูก่อน

เฮิร์ลอค (Herlock, 1956:434) แสดงถึงความสำคัญของครอบครัวที่มีต่อเด็กว่า

1. เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่แสดง เป็นแบบอย่างในครอบครัว

✓ 2. ครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นในการอบรมสั่งสอนเด็กให้มีพฤติกรรมการยอมรับ หรือไม่ยอมรับตนเองจากการให้รางวัลและการลงโทษ

3. การให้แบบแผนการลงโทษมีผลต่อเด็กอย่างลึกซึ้ง ที่ทำให้พฤติกรรมต่าง ๆ นั้น ก่อรูปขึ้น

4. พ่อแม่เป็นตัวอย่างที่สำคัญที่สุดในการ เป็นแบบอย่างให้เด็กไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง
 ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรช่วยกันเสริมสร้างบุคลิกภาพของเด็กในทางที่ถูกที่ควร เช่น พยายามให้เด็กได้มีโอกาสฝึกหัดรับผิดชอบอะไรสักอย่างหนึ่ง และพร้อมกันนั้นก็ทำให้รู้จักกับความ เมตตาปราณีต่อสัตว์บาง (นบทลี 2522:59)

จากการศึกษาของเซียร์ และเลวิน (Sear and Levin. 1957:490) โดย สัมภาษณ์มารดาของเด็กอายุ 5 ขวบซึ่งเป็นเด็กอนุบาลจำนวน 739 คน เกี่ยวกับวิธีการอบรม เลี้ยงดูบุตร มารดาเหล่านี้มีอายุตั้งแต่ 24-50 ปี และอยู่ในชั้นทางสังคมตั้งแต่ระดับต่ำ จนถึง ระดับสูง พบว่าลักษณะการฝึกอบรมของมารดาที่สัมพันธ์กับความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กคือ

1. ยอมรับพัฒนาการระดับต่าง ๆ ของลูก เฝ้ามองยอมรับลูกในฐานะเป็นสมาชิกของ ครอบครัว ให้ความรักความอบอุ่น และให้อิสระในการตัดสินใจ
2. ให้โอกาสแก่เด็ก ในการฝึกหัดระเบียบวินัย โดยมีความรักเป็นพื้นฐาน
3. ให้เหตุผลประกอบ ในการฝึกหัดวินัยซึ่งตรงกับความเป็นจริง

เบรคเคนริดจ์ (Breckenridge. 1955:480) เห็นด้วยกับความคิดนี้ และอ้างถึง ผลการศึกษาของสตอร์ทเซอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) ว่าการได้รับการยอมรับจากครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิด เรื่องการนับถือตนเอง การมีความรับผิดชอบ และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมกว่า นอกจากนั้นยังมีผลการวิจัยของประนต เล็กสวาสกี (ประนต เล็กสวาสกี 2516:92) ซึ่งได้ ผลในทำนองเดียวกัน คือพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากมีลักษณะความรับผิดชอบต่อ มากกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อย

จากการศึกษาของควงเกื่อน พันธมนาวิน (ควงเกื่อน พันธมนาวิน 2519:15) ซึ่งศึกษาถึงลักษณะพล เมืองก็พบว่า เด็กและวัยรุ่นไทยที่ได้รับการรักจากผู้เลี้ยงดูมาก มี

ลักษณะความรับผิดชอบ วินัยทางสังคม และความเอื้อเฟื้อ สูงกว่าเยาวชนที่ได้รับความรักน้อย ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ฮอฟแมน (Hoffman, 1970:279) ได้รวบรวมผลงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู แบบให้ความรักกับลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม 4 ประการ คือ การบิกลุ่กภายในคน การมีความรู้ดีผิดชอบ การอดทนต่อสิ่งยั่ววานใจและยอมรับสารภาพผิด ปรากฏว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบที่ได้รับความรักมาก คือ ผู้เลี้ยงดูรักและเข้าใจให้ความสำคัญแก่เด็ก พยายามอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กฟัง ให้การลงโทษให้เจ็บกายแต่น้อย และให้เหตุผลในการบังคับ เด็กเสมอ ทั้งชายหญิงอายุ 4-13 ปี เป็นเด็กที่มีลักษณะทางจริยธรรมทั้ง 4 ประการ สูงกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อย ในทำนองเดียวกับ วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (วารินทร์ ม่วงสุวรรณ 2518:112) ได้ศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยทางสังคม ของวัยรุ่นก็พบเช่นเดียวกันว่า เด็กวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก และควบคุมน้อย จะมีวินัยทางสังคม และความเอื้อเฟื้อ มากกว่าวัยรุ่นกลุ่มที่ได้รับความรักน้อย

จากการศึกษาของชูศรี หลักเพชร (ชูศรี หลักเพชร 2517:95) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ดีต่าง ๆ คล้ายกัน และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน ซึ่งสมาน กำนัน (สมาน กำนัน 2520:36) ก็ได้ผลการวิจัยคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน จะทำให้เด็กมีการปรับตัวแตกต่างกัน เด็กที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะปรับตัวดีกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน

เบคเกอร์ (Becker, 1964:172) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบควบคุมมาก จะมีลักษณะที่เชื่อในสุภาพ เอื้อเฟื้อ แต่มีลักษณะขี้อาย เก็บตัว ใจน้อย และชอบพึ่งพาผู้ใหญ่ ส่วนเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อย จะไม่เชื่อฟัง ไม่มีความรับผิดชอบ และขาดสมาธิ และผลเช่นนี้ก็พบในเด็กไทยอีกด้วยตามที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2519:18) ได้ศึกษาถึงลักษณะพลเมืองดีของเด็กไทยกับการอบรมเลี้ยงดู พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก จะมีลักษณะเอื้อเฟื้อ แต่เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อย จะมีวินัยทางสังคม และมีการควบคุมตนเองสูงกว่าเด็กที่ถูกควบคุมมาก นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่

ได้รับความรักจากผู้เลี้ยงดูมาก แต่ถูกควบคุมมากด้วยจะมีลักษณะทั้งสองค่าที่สุด และเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เพราะพ่อแม่ไม่เอาใจใส่และมีความรักน้อย จะมีลักษณะความรับผิดชอบต่ำ เป็นเด็กก้าวร้าว ไม่สามารถจะควบคุมพฤติกรรมของตนได้ มีลักษณะของ
บุรุษอาชญากร

การเลี้ยงดูอีกแบบหนึ่ง คือการใช้เหตุผล จะทำให้เด็กเป็นเด็กดี ไม่ก้าวร้าว รู้จัก
รับผิดชอบชั่วดี มีพัฒนาการทางความรู้สึกละเอียดอ่อน ฮอฟแมน (Hoffman . 1970:352) แสดงถึง
การใช้วิธีการให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนเด็ก ว่ามีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก
โดยเฉพาะในเด็กที่มีอายุมากกว่า 5 ขวบ และจากการรวบรวมผลงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า
พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย และพัฒนาการ
ทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและใช้เหตุผล ซึ่ง กวงเกี้ยน
พันธุมนาวิน (กวงเกี้ยน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520:181) ได้รายงาน
ผลการศึกษาวัยธรรมของเยาวชนไทย สัมภาษณ์งานวิจัยดังกล่าวคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก
และใช้เหตุผลมากมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่สูง และพบด้วยว่า
เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก จะมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
รักน้อย

นอกจากนี้ เอ็ดเวิร์ด (Edward . 1974:76 -A) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของการ
อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อพัฒนาการทาง
จริยธรรม ของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษา ถึงมหาวิทยาลัย เป็นเด็กชายและหญิงที่พักหอพัก
และอยู่บ้าน ได้ผลว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้ผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่า
เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จากผลการศึกษาของ วิเชียร ทองนุช
(วิเชียร ทองนุช 2521:115) ซึ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับ
การอบรมเลี้ยงดู ของนักเรียนอายุ 9-12 ปี ที่กำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 จาก
โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดชลบุรี จำนวน 120 คน ก็ได้ผลสอดคล้องกันคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบ
ประชาธิปไตยมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

การอบรมเด็กเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมนั้น ต้องใช้เหตุผลที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางการรู้ของ เด็ก สิ่งที่น่าสนใจที่นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม คือเพียเจต์ และโคล เบิร์ก ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และมีผลการวิจัยหลายเรื่องยืนยันว่า การใช้เหตุผลที่ไม่สูงเกินระดับพัฒนาการทางการรู้ของเด็กมากนัก จึงจะมีประสิทธิภาพในการส่งเสริม การพัฒนาทางจริยธรรม ของเด็ก โคล เบิร์ก ให้ความสนใจต่อเหตุผลที่บุคคลใช้ตอบ (ในการศึกษาบุคคลโดยการ สัมภาษณ์) ซึ่งสะท้อนถึงค่านิยม และหลักประจําใจของบุคคลผู้นั้น โคล เบิร์กเชื่อว่าการบรรลุ วุฒิภาวะทางจริยธรรมของบุคคลนั้น แสดงออกทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่าง เค้นซัก ที่สุด (Kohlberg, 1964:405) ดังนั้นพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคล เบิร์ก โคล เบิร์กจึงศึกษาพบว่า อายุกับความคิดหรือเหตุผลตามขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมไปด้วยกัน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลอยู่ในขั้นที่สูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น (Hoffman, 1976:279)

จากการวิจัยของโคล เบิร์ก (Kohlberg, 1964:403) โดยศึกษากับเด็กอเมริกัน อายุ 7, 10, 13 และ 16 ปี ปรากฏว่า

- เด็กอายุ 7 ปี เกือบทุกคนใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2
- เด็กอายุ 10 ปี ประมาณ 50 กว่าเปอร์เซ็นต์ ยังใช้เหตุผลขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 แต่ประมาณ 35 % ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4
- วัยรุ่นอายุ 13 ปี 50 กว่า % ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ประมาณ 20 กว่า% ยังใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2
- วัยรุ่นอายุ 16 ปี ประมาณ 50 กว่า % ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 อีก 23 % ที่ใช้เหตุผลในขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6

ซึ่งพบในการวิจัยจริยธรรมของเยาวชนไทยเช่นเดียวกันว่า เด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี ส่วนใหญ่มีคะแนนจริยธรรมอยู่ในขั้นที่ 4 รองลงมาคือขั้นที่ 3

ต่อมา โคล เบิร์ก ศึกษาเด็กอายุ 10 ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก ตุรกี และไต้หวัน ปรากฏว่าเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ (40-70 %) มีพัฒนาการอยู่ในขั้นที่ 1 20-30 % มีพัฒนาการอยู่ในขั้นที่ 2 10-20 % อยู่ในขั้นที่ 3 และมีเพียง 1-10 % ที่อยู่ในขั้นที่ 4 ส่วน ขั้นที่ 5 และขั้นที่ 6 แทบจะไม่มีเลย (Sprinthall, 1974:173) ทั้งนี้จากการศึกษากับ

กลุ่มตัวอย่างในเคนยา ของเอ็ดเวิร์ด (Edward . 1974:76 -A) กับระดับมัธยมศึกษาถึงมหาวิทยาลัย เพื่อทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ได้ค้นว่า กานิยมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ส่วนนักศึกษาอยู่ในชั้นที่ 3 และชั้นที่ 4 นับว่าได้ผลสนับสนุนกับงานวิจัยที่กล่าวมาแล้ว และยังมีส่วนวิจัยที่สอดคล้องกันอีก จากการศึกษาของทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522:124) เรื่องการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ เด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 4-6 ปี) มีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 และพบว่า เด็กอายุ 6 ปี มีคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 5 ปี และ 4 ปี อย่างเด่นชัด ซึ่งวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2520:109) ได้ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน 9-12 ปี ก็พบผลเช่นเดียวกันว่า เด็กอายุ 11-12 ปี และอายุ 10-11 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็ก 9-10 ปี

ทั้งนี้จากการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างเด็กวัยรุ่นอเมริกัน เวียนนาม จำนวน 280 คน อายุ 12, 15 และ 18 ปี ของ เทว (Thua . 1975.197 -A) เกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ได้ค้นว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น ขึ้นอยู่กับอายุ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พาริท (Parikh . 1975:3160 -A) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเด็กอเมริกัน ชั้นกลางสูง เด็กอินเดียนในเมือง และวัยรุ่นทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุ พบว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามอายุ และยัสเซน (Yussen . 1976:551) ก็พบผลตรงกันจากการศึกษาถึงจริยธรรมกับเด็กนักเรียนเกรด 9, 10, 12 และนักศึกษาวิทยาลัย กลุ่มละ 30 คน ว่า จริยธรรมเพิ่มขึ้นตามอายุ

จากทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าว พอจะเป็นแนวทางในการตั้งสมมุติฐานได้ แต่ทั้งนี้การวิจัยต่าง ๆ ส่วนมากเป็นการศึกษากับเด็กโตที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมมาแล้วพอสมควร แต่การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาเด็กเล็ก ซึ่งได้รับอิทธิพลการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ จากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด คือบิดามารดา ผู้ปกครอง มากที่สุด ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าจึงตั้งสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กที่มีระดับอายุต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน

2. เด็กที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันจะมีจริยธรรม แตกต่างกัน
3. เด็กที่ไปปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันจะมีจริยธรรมต่างกัน
4. เด็กที่ไปปกครองมีระดับอาชีพต่างกันจะมีจริยธรรมต่างกัน
5. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล ในจังหวัดสงขลา จำนวน 90 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การเลือกจังหวัด โดยวิธีการสุ่มแบบง่ายจากการรวบรวมรายชื่อจังหวัดภาคใต้ทั้งหมด แล้วสุ่มมา 1 จังหวัด ได้จังหวัดสงขลาเป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. การเลือกโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายจากการรวบรวมรายชื่อ โรงเรียนอนุบาลในจังหวัดสงขลา สุ่มได้ 3 แห่ง คือโรงเรียนอนุบาล เสนพงศ์ โรงเรียนอนุบาลมณีสุข และโรงเรียนกฤษณาวิทยา
3. การเลือกนักเรียน ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายจากนักเรียนในแต่ละระดับอายุ (4-6 ปี) ระดับละประมาณ 30 คน โดยไม่จำกัดเพศ แล้วนำแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยคัดเลือกนักเรียนที่ได้รับคะแนนการทดสอบตั้งแต่ 60 % ขึ้นไปเป็นกลุ่มตัวอย่าง การทดสอบครั้งนี้จะทดสอบจนกว่าได้กลุ่มตัวอย่างครบ 90 คน โดยแบ่งเป็นระดับอายุละ 30 คน และแต่ละระดับอายุมีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบลงโทษ แบบปล่อยปละละเลย แบบละ 10 คน ดังนั้นรวมทั้ง 3 ระดับอายุจึงมีการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบ เป็น 30 คน
4. นำเด็กนักเรียนที่ผ่านการทดสอบในข้อ 3 แล้วมาทดสอบพัฒนาการทางจริยธรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อไป รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 90 คน กังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทตัวแปร

ตัวแปร	การจำแนกประเภทตัวแปร	จำนวน	รวม
อายุ	4 - 4.11 ปี	30	90
	5 - 5.11 ปี	30	
	6 - 6.11 ปี	30	
การอบรมเลี้ยงดู	แบบประชาธิปไตย	30	90
	แบบลงโทษ	30	
	แบบปล่อยปละละเลย	30	
อาชีพของผู้ปกครอง	ระดับวิชาชีพ	34	90
	ระดับกึ่งวิชาชีพหรือการอาศัยทักษะ	47	
	ระดับกึ่งทักษะหรือใช้แรงงาน	9	
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	ระดับสูง	41	90
	ระดับกลาง	38	
	ระดับต่ำ	11	
การศึกษาของผู้ปกครอง	ระดับสูง (ปริญญาตรีขึ้นไป)	28	90
	ระดับกลาง (ม.ศ.3 - อนุปริญญา)	53	
	ระดับต่ำ (ต่ำกว่า ม.ศ.3)	9	

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู
แบบทดสอบจริยธรรมของเด็ก และแบบสอบถามภูมิหลัง

การสร้างเครื่องมือ

1. แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบทดสอบของทิลีย์สุภา นิลสินขพ (อยู่ใน
ภาคผนวก) มีลักษณะคำถามเป็นสถานการณ์ของปัญหาในชีวิตประจำวันหรือที่เด็กประพาศกับรอบ ๆ
หรือเคยประพาศปฏิบัติ เมื่อเกิดกรณีดังกล่าว ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อบุตรอย่างไร นำคำตอบที่ได้
จากเด็กมาจัดเข้าในเกณฑ์ของวิธีการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ โดยตัดสินคะแนนตั้งแต่ 60 % ขึ้นไป
จึงถือว่ามีการอบรมเลี้ยงดูแบบใดแบบหนึ่ง จากวิธีการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ แบบประชาธิปไตย
แบบลงโทษ แบบปล่อยปละละเลย ทั้งนี้แบบทดสอบนี้ได้ทำการทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพแล้ว
เป็นอย่างดี ตามวิธีการสร้างเครื่องมือทางจิตวิทยา

ตัวอย่าง

- ถ้าเด็ก ๆ หัวของแตกคุณแม่จะทำอย่างไร ?
- ถ้าเด็ก ๆ ทะเลาะกับเพื่อนคุณแม่จะทำอย่างไร ?

2. แบบทดสอบจริยธรรมของเด็ก

แบบทดสอบนี้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวทฤษฎี เอกสารงานวิจัย และบทความต่าง ๆ ที่
เกี่ยวข้องกับจริยธรรม โดยกำหนดขอบเขตของแบบทดสอบไว้ว่า 14 ตัวประกอบต่าง ๆ ของจริยธรรม
14 ตัวประกอบได้แก่

- 2.1 ความยุติธรรม
- ✓ 2.2 ความซื่อสัตย์
- 2.3 ความเมตตากรุณา
- ✓ 2.4 ความเอื้อเฟื้อ
- ✓ 2.5 ความมีน้ำใจ
- ✓ 2.6 ความมีระเบียบวินัย

- ✓ 2.7 การเสียสละ
- ✓ 2.8 ความสามัคคี
- ✓ 2.9 ความกตัญญูทดแทน
- ✓ 2.10 ความรับผิดชอบหน้าที่
- ✓ 2.11 ความขยัน
- ✓ 2.12 การเคารพสิทธิของผู้อื่น
- 2.13 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- ✓ 2.14 การรู้จักควบคุมตนเอง

แล้วสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และคำตอบเป็นรูปภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับจริยธรรม
ดังกล่าว คือเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น และนิสัยที่ผู้ตอบมักจะปฏิบัติ

ทั้งนี้ในตอนแรกผู้วิจัยได้ร่วมมือกับวิทยุสุภา นิสิตนรพ กิดสร้างสถานการณ์ของปัญหา
ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ก็คือตั้งแต่ข้อ 2.1-2.7 และต่อมาผู้วิจัยได้ดำเนินการเองทั้งหมด

✓ การตอบแบบทดสอบ โดยผู้ทดสอบจะเอาภาพที่เป็นคำถามให้เด็กดู แล้วอธิบายถึง
สถานการณ์ในภาพนั้น แล้วให้เด็กตัดสินใจตอบคำถามจากคำตอบที่เป็นรูปภาพอีกชุดหนึ่ง และ
ให้เด็กแสดงถึงเหตุผลของการตัดสินใจเช่นนั้นด้วย

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบใดที่ถูกต้อง แสดงถึงการมีจริยธรรมจะให้ 1 คะแนน
คำตอบใดไม่ถูกต้องแสดงถึงว่าไม่มีจริยธรรมจะได้ 0 เมื่อได้คะแนนแล้วจะจัดว่าเด็กมีจริยธรรม
หรือไม่โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 75 จากจำนวนแบบทดสอบ และนำเหตุผลที่เด็กใช้มาวิเคราะห์ถึง
ระดับจริยธรรม

ตัวอย่าง

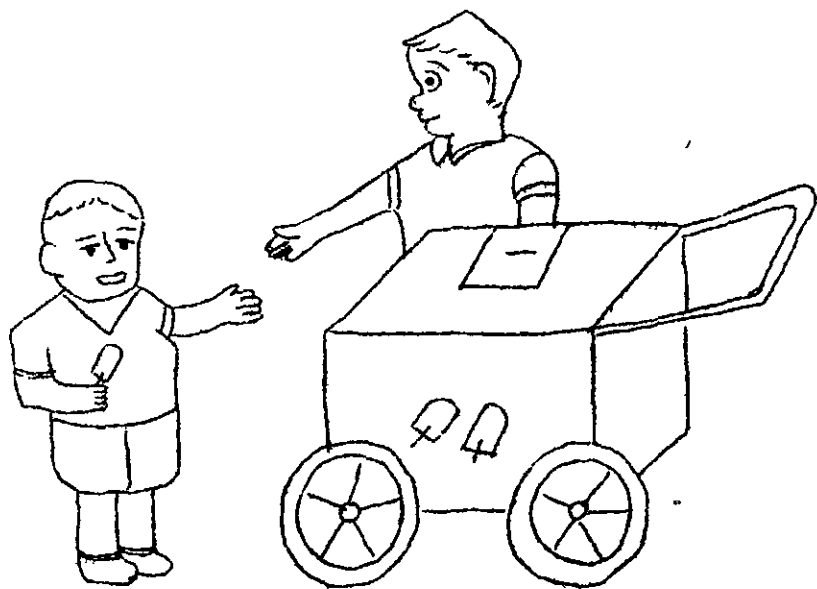
คำถาม (เป็นภาพ) เมื่อหนูไปซื้อขนมกับแม่ค้า และแม่ค้าทอนเงินเกินให้ หนูจะอย่างไร

คำตอบ ภาพที่ 1. หนูคืนเงินที่เกินให้แม่ค้า

คำตอบ ภาพที่ 2. หนูเก็บเงินที่เกินนั้นไว้

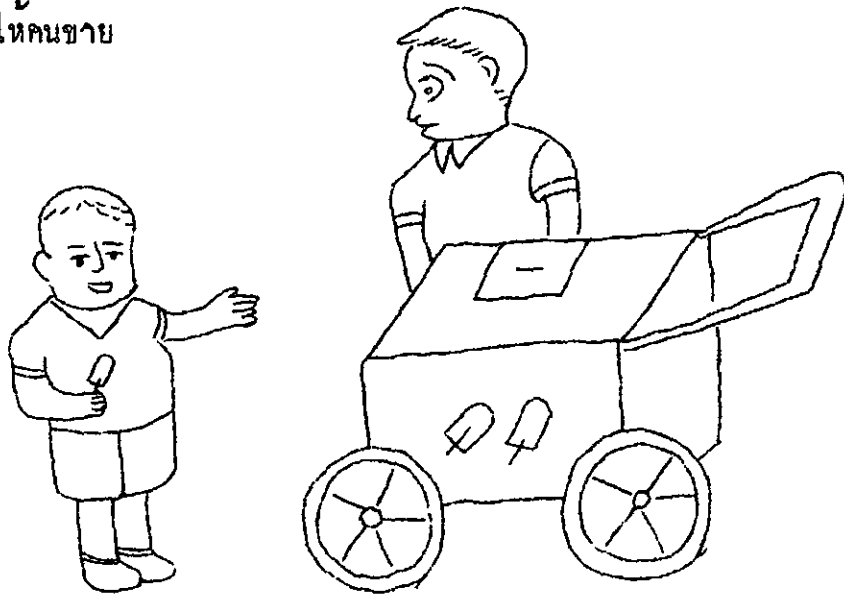
คำถาม

เมื่อหนูไปซื้อไอศกรีมกับคนขาย และคนขายทอนเงินเกินให้ หนูจะอย่างไร

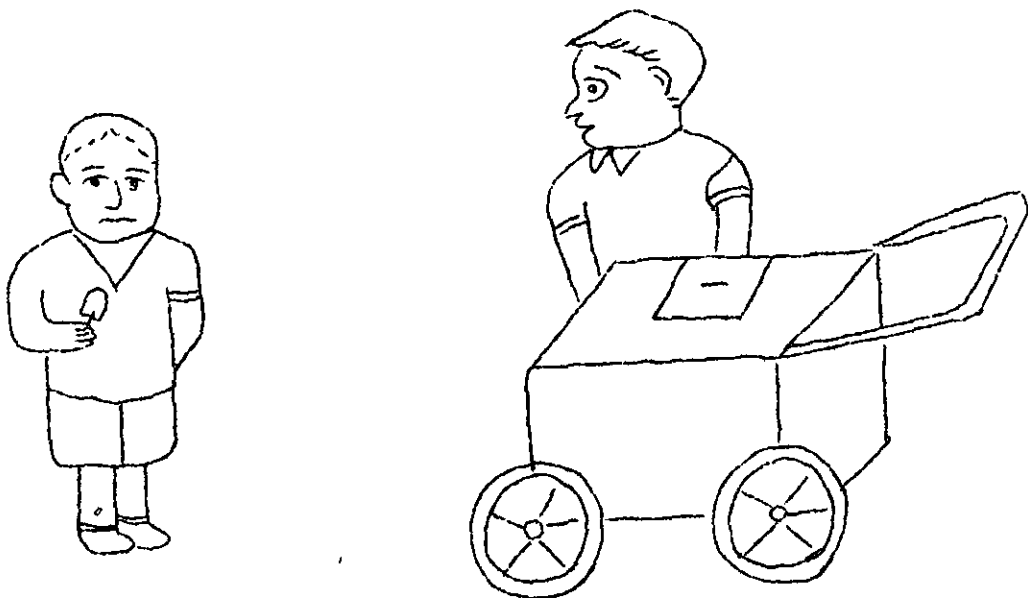

คำตอบ

หนูจะคืนเงินที่เกินให้คนขาย

หนูจะเก็บเงินที่เกินไว้

จากตัวอย่างนี้ ถ้าเด็กตอบคำถามที่ 1. จะได้คะแนน 1 คะแนน เพราะเป็นการกระทำที่ถูกต้อง และผู้วิจัยจะถามต่อไปถึงเหตุผลว่า ทำไมหนูถึงคืนเงินให้แม่ค้า ซึ่งจะได้อำตอบในหลายลักษณะ เช่น

ถาม : ทำไมหนูคืนเงินให้แม่ค้า

ตอบ : เพราะแม่บอกไม่ให้เอาของคนอื่น

ถาม : ถ้าหนูเอาเงินไปละ

ตอบ : แม่จะตี

จากเหตุผลนี้ถือว่าเด็กมีระดับจริยธรรมในชั้นที่ 1 คือหลีกเลี่ยงการลงโทษ

ถาม : ทำไมหนูจึงคืนเงินให้แม่ค้า

ตอบ : มันไม่ใช่เงินของเรา

ถาม : แล้วถ้าหนูจะเอาไปละ

ตอบ : เราจะเป็นคนไม่ดี

จากเหตุผลนี้แสดงว่าเด็กมีระดับจริยธรรมในชั้นที่ 3 คือ มีการกระทำตามที่ผู้อื่น

เห็นชอบ และถือว่าเป็นสิ่งถูกต้อง

แต่ถ้าเด็กเลือกตอบคำถามที่ 2 ถือว่าผิด ได้ 0

นำแบบทดสอบไปหาค่าความเที่ยงตรงแบบ Face Validity โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาตรวจสอบความในแบบทดสอบที่สร้างขึ้นว่ามีเนื้อหาครอบคลุมและเป็นไปตามสภาพการณ์ที่ควรเป็นจริงหรือไม่

การทดลองใช้และวิเคราะห์เป็นรายข้อ นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนศิริวัฒนา จำนวน 20 คน แล้วนำผลการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยแบ่งผลการทดสอบของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 25 % โดยใช้คะแนนรวมในการตอบเป็นเกณฑ์ นอกนั้นไม่นำมาคำนวณ แล้วนำมาวิเคราะห์รายข้อโดยหาว่าในแต่ละข้อ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้คะแนนเฉลี่ย และความแปรปรวนเป็นเท่าไร แล้วใช้ $t - test$ (วิเชียร เกศสิงห์ 2522:150) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่มนี้ เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ซึ่งในที่นี้เลือก

ข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบฉบับนี้ทั้งหมด 20 ข้อ จาก 28 ข้อ

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ด้วยวิธีทดสอบซ้ำกับเด็กนักเรียน อายุ 4-6 ปี จำนวน 20 คน เป็นเด็กกลุ่มเดิม แต่เว้นระยะในการทดสอบซ้ำ 2 สัปดาห์ แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment correlation coefficient (วิเชียร เกตุสิงห์ 2522:30) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9197 ซึ่งนับว่าเป็นแบบทดสอบที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงพอสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้ (แบบทดสอบชุดนี้ เก็บไว้ที่ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร)

3. แบบสอบถามภูมิหลัง

แบบสอบถามนี้ เป็นการสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษา และอาชีพของบุปการอง ซึ่งได้ปรับปรุงจากของดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2521:24) และนิยะดา ศรีจันทร์ (นิยะดา ศรีจันทร์ 2521: 80-81) (อยู่ในภาคผนวก)

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากคะแนนของแบบทดสอบ 3 ประเภท

1. แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู
2. แบบทดสอบจริยธรรม
3. แบบสอบถามภูมิหลัง

วิธีการที่ได้มาซึ่งข้อมูลทั้งหมด จากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยนำกลุ่มตัวอย่างมาทดสอบกับแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูก่อนว่ามีเกณฑ์ตามที่กำหนดหรือไม่ คือได้คะแนนตั้งแต่ 60 % ขึ้นไปจากแบบทดสอบทั้งชุด แล้วจึงนำเด็กไปทดสอบกับแบบทดสอบจริยธรรมต่อไป ส่วนแบบสอบถามภูมิหลังจะสัมภาษณ์จากครู หรือบุปการอง

วิธีจัดการกับข้อมูล

1. ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู และจริยธรรมของเด็กตามเกณฑ์

กำหนดไว้

2. หากค่าสถิติพื้นฐานจากคะแนนของแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู และแบบทดสอบจริยธรรมตามตัวแปรที่จะศึกษา

3. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบจริยธรรม ซึ่งมีระดับอายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน ใช้ $F - test$

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Newman - Keul Test

4. วิเคราะห์ค่าคอมที่ไ้จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มาจัดระดับชั้นของจริยธรรมตามทฤษฎีของโคล เบิร์ก แล้วคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของแต่ละชั้น

5. หากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ กับคะแนนจากแบบทดสอบจริยธรรม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment correlation

ตรวจสอบค่าความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดู กับคะแนนจริยธรรม โดยใช้ $t - test$

ลำดับขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หากค่าสถิติพื้นฐาน ไ้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ความแปรปรวน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจริยธรรมของเด็ก โดยให้อายุ การอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรอิสระ

3. หาเปอร์เซ็นต์ของระดับจริยธรรมในแต่ละชั้น

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมรวมกับคะแนนการอบรมเลี้ยงดู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา คันทิรัตนานนท์ 2515:51)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคน

2. การหาค่าความแปรปรวนใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา คันทิรัตนานนท์ 2515:100)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคน

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โภยใช้สูตร (ว.เชิыр เกตุสิงห์ 2522:30)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับคะแนน Y

$\sum X \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน X คูณกับผลรวมของคะแนน Y

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

4. การหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่าสองตัวขึ้นไป
ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) (วิเชียร เกตุสิงห์
2522:86)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ MS_b แทน Mean Square ของตัวแปรระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน Mean Square ของตัวแปรภายในกลุ่ม

เมื่อพบว่าตัวแปรที่ทดสอบ F - test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
จะใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วย Newman - Kuels Test
(วิเชียร เกตุสิงห์ 2522:86)

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร
(วิเชียร เกตุสิงห์ 2522:150)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ

t แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน t - Distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

N_1, N_2 แทน ค่าจำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

6. ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตร

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2522:33)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution

r แทน สัมประสิทธิ์ของสหสัมพันธ์

N แทน จำนวนคน

บทที่ 4

ผลการค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนเดิม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	Sum Square
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degree of Freedom
q	แทน	Newman - Keuls Test
$\hat{n}$	แทน	ค่าเฉลี่ย Harmonic
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
α	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบจริยธรรมภายในตัวแปรต่าง ๆ

1.1 เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับอายุต่างกัน สมมุติฐานในการวิจัยคือ เด็กที่มีระดับอายุต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน

ระดับอายุ	N	ΣX	$\bar{X}$	s^2
4 - 4.11 ปี	30	358	11.93	19.6506
5 - 5.11 ปี	30	453	15.10	20.30
6 - 6.11 ปี	30	488	16.27	10.5471

เปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับอายุต่างกัน
 ดังแสดงในตาราง 2 เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ว่า เด็กที่มีระดับอายุต่างกันจะมีจริยธรรมต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนของจริยธรรมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี
ระดับอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	301.6667	150.833	8.959*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	1464.4333	16.835	
รวม	89	1766.10		

$$F_{.05} (2, 87) = 3.15$$

* มีนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มเด็กที่มีระดับอายุต่างกัน จะมี
จริยธรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ดังนั้น
จึงต้องทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้ Newman-Keuls Test ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายคู่

ระดับอายุ	$\bar{x}$	4-4.11 ปี 11.93	5-5.11 ปี 15.10	6-6.11 ปี 16.27
4 - 4.11 ปี	11.93	—	3.17 *	4.34 *
5 - 5.11 ปี	15.10		—	1.17
6 - 6.11 ปี	16.27			

	$r = 2$	$r = 3$
$q_{.05} (r, 87)$	2.829	3.399
$\sqrt{MS_w/n} \ q_{.05} (r, 87)$	2.119	2.546

* มีนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 ปรากฏว่า

1. เด็กที่มีระดับอายุ 5 - 5.11 ปี และเด็กที่มีระดับอายุ 6 - 6.11 ปี ได้คะแนนจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 4 - 4.11 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เด็กที่มีอายุ 5 - 5.11 ปี และอายุ 6 - 6.11 ปี ได้คะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

1.2 เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

ฐานะทางเศรษฐกิจของ ผู้ประกอบการ	N	ΣX	$\bar{X}$	S^2
ระดับสูง	41	631	15.39	16.9439
ระดับปานกลาง	38	506	13.316	28.952
ระดับต่ำ	11	162	14.73	25.62

เปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ดังแสดงในตาราง 5 เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่กล่าวว่า เด็กที่มีผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	85.95	42.975	1.86
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	2005.15	23.05	
รวม	89	2091.10		

$$F_{.05} (2, 87) = 3.15$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 ปรากฏว่า เด็กที่ผู้ประกอบการมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ได้คะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

1.3 เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	N	Σx	$\bar{x}$	s^2
ระดับสูง	28	402	14.36	18.0899
ระดับปานกลาง	53	795	15.00	13.0769
ระดับต่ำ	9	102	11.33	25.5

เปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน ดังแสดงในตาราง 7 เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่กล่าวว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครอง
มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	103.67	51.835	3.286*
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	1372.43	15.775	
รวม	89	1476.10		

$$F_{.05} (2, 87) = 3.15$$

* มีนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 8 แสดงว่ากลุ่มเด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษา
ต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อที่ 3 ดังนั้นจึงต้องทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้ Newman-Keuls Test
ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ระดับต่ำ 11.33	ระดับสูง 14.36	ระดับกลาง 15.00
ระดับต่ำ	11.33	—	3.03 *	3.67 *
ระดับสูง	14.36		—	0.64
ระดับกลาง	15.00			—

	$r = 2$	$r = 3$
$q_{.05}(r, 87)$	2.829	3.399
$\sqrt{MS_w / n} \cdot q_{.05}(r, 87)$	2.630	3.16

* มีนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 ปรากฏว่า

1. เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงและระดับกลางได้คะแนนจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงและระดับกลางได้คะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

1.4 เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกัน

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกัน

ระดับอาชีพของผู้ประกอบการ	N	ΣX	$\bar{X}$	S^2
ระดับวิชาชีพ	34	491	14.44	24.375
ระดับกึ่งวิชาชีพหรือ การอาศัยทักษะ	47	680	14.47	19.0205
ระดับกึ่งทักษะหรือ ใช้แรงงาน	9	128	14.22	13.9444

เปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกัน
 ดังแสดงในตาราง 10 เพื่อทดสอบสมมติฐาน ที่กล่าวว่า เด็กผู้ประกอบการมีอาชีพต่างกันจะมี
 จริยธรรมแตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้ปกครอง
มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	0.0113
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	1776.64	20.41	
รวม	89	1776.10		

$$F_{.05} (2, 87) = 3.15$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 ปรากฏว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับอาชีพต่างกัน
ได้คะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4

1.5 เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

วิธีการอบรมเลี้ยงดู	N	ΣX	$\bar{X}$	S^2
แบบประชาธิปไตย	30	472	15.73	10.34
แบบลงโทษ	30	407	13.57	28.598
แบบปล่อยปละละเลย	30	420	14.00	19.59

เปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ปลูกฝังให้วิธีการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ดังแสดงในตาราง 12 เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่กล่าวว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกันจะมีจริยธรรมต่างกัน

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	78.8667	39.4334	2.021
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	1697.2333	19.5084	
รวม	89	1776.1000		

$$F_{.05} (2, 87) = 3.15$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 ปรากฏว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีต่างกัน ได้คะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5

ตอนที่ 2 แสดงระดับจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 14 แสดงจำนวนและเปอร์เซ็นต์ของคำตอบของ เด็กก่อนวัยเรียน ที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก อยู่ในชั้นต่าง ๆ

ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	เด็กก่อนวัยเรียน (4-6 ปี)	
	จำนวน	%
ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2	84	93.33
ชั้นที่ 3	6	6.67

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 14 แสดงถึงระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งพบว่า 93.33 % ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 และมีเพียง 6.67 % ที่ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3

ตอนที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับวิธีการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน

การอบรมเลี้ยงดู			จริยธรรม		Σxy	N	rxy	t
	Σx	Σx^2	Σy	Σy^2				
ประชาธิปไตย	441	3223	1299	20525	6584	90	0.504	6.3378*
ลงโทษ	483	3359	1299	20525	6829	90	-0.3856	-4.2492*
ปล่อยปละละเลย	336	2660	1299	20525	4770	90	-0.1593	-1.5138

$$t_{.05} (88) = 2.00$$

* มีนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 15 แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับจริยธรรม

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

1. เพื่อทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน
2. เพื่อทราบถึงระดับจริยธรรมของ เด็กก่อนวัยเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม กับวิธีการอบรมเลี้ยงดู
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของ เด็กที่มีระดับอายุ วิธีการอบรมเลี้ยงดู ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพ และระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลในจังหวัดสงขลา ที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี จำนวน 90 คน ซึ่งสุ่มโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จากรายชื่อของจังหวัดในภาคใต้ทั้งหมด แล้วเลือกสุ่มโรงเรียนอนุบาลในจังหวัดสงขลา โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายได้ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาล เสนพงศ์ โรงเรียนกฤษณาวินยา และโรงเรียนอนุบาลมณีสุข การเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายสุ่มเด็กในแต่ละระดับอายุ ๆ ละ 30 คน แล้วนำไปทดสอบกับแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู และคัดเลือกนักเรียนที่ไต่คะแนนตามกฎเกณฑ์ของแบบทดสอบ คือ ไต่คะแนนตั้งแต่ 60 % ขึ้นไป เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปทดสอบกับแบบทดสอบจริยธรรมต่อไป ในแต่ละระดับอายุจะมีกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย แบบละ 10 คน ดังนั้นรวมทั้ง 3 ระดับอายุจึงมีการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบเป็น 30 คน รวมทั้งหมด 90 คน

อภิปราย

วิธีดำเนินการวิจัย

นำแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายบุคคล เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไต่คะแนนตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำไปทดสอบกับแบบทดสอบจริยธรรม ส่วนแบบสอบถามภักดีหลังจะรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู และผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หากสถิติพื้นฐานจากคะแนนของแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู และแบบทดสอบจริยธรรมตามตัวแปรที่จะศึกษา

2. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบจริยธรรม ซึ่งมีระดับอายุ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน ใช้ F-test

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Newman-Keul Test.

3. วิเคราะห์ค่าตอบที่ได้จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง มาจัดระดับชั้นของจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก แล้วคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของแต่ละชั้น

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ กับคะแนนจากแบบทดสอบจริยธรรมโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment correlation.

ตรวจสอบค่าความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการอบรมเลี้ยงดูกับคะแนนจริยธรรม โดยใช้ t-test

สรุปผลการค้นคว้า

1. เปรียบเทียบจริยธรรมภายในกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับอาชีพของผู้ปกครอง และวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันพบว่า

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันได้คะแนนจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า เด็กที่มีระดับอายุ 5-5.11 ปี และ 6-6.11 ปี ได้คะแนนจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 4-4.11 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เด็กระดับอายุ 5-5.11 ปี กับ 6-6.11 ปี ไม่พบความแตกต่างของคะแนนจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน จะมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

1.3 เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำมาเปรียบเทียบพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงและระดับกลางมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีการศึกษาค่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูง และระดับกลางมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

1.4 เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับอาชีพต่างกันมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

1.5 เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

2. ระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กจะอยู่ในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 93.33 % และมีเพียง 6.67 % ที่ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรม กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการอบรมเลี้ยงดูแบบดงโทษ มีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับจริยธรรม

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างกับตัวแปรต่าง ๆ

1.1 สมมุติฐานในการวิจัย "เด็กที่มีระดับอายุต่างกัน มีจริยธรรมแตกต่างกัน"

ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีระดับอายุต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า เด็กที่มีระดับอายุ 5-5.11 ปี และเด็กที่มีอายุ 6-6.11 ปี จะมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีระดับอายุ 4-4.11 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522:124) ที่พบว่าเด็กอายุ 6 ปี มีคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 5 ปี และ 4 ปี แสดงว่าเด็กที่มีอายุมากขึ้นพัฒนาการทางจริยธรรมจะดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2520:109) ที่ได้กล่าวว่า เด็กอายุ 11-12 ปี และ 10-11 ปี มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 9-10 ปี ทั้งนี้เพราะการพัฒนา

ทางจริยธรรมก็เหมือนกับการพัฒนาทางด้านการคิด และการใช้เหตุผลจะค่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าไปตลอด เนื่องจากบทเรียนของประสบการณ์ในอดีต ก่อให้เกิดการแยกแยะถึงผลที่ผิดเสีย ดังนั้นอายุกับความคืบหน้ามีเหตุผลตามขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมจะไปด้วยกัน คือเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลอยู่ในขั้นที่สูงเมื่ออายุมากขึ้น ซึ่งนวลศิริ เปาโรหิตย์ ก็ได้สรุปไว้เช่นเดียวกัน (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518:129) สำหรับเด็กในระดับอายุ 5 ปี และ 6 ปี ที่ไม่พบความแตกต่างกันอาจเนื่องมาจากสาเหตุเดียวกันกับการศึกษาของโคลเบอร์ก (Kohlberg อ้างอิงมาจาก นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518:129) พบว่าบางขณะบุคคลอาจจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมที่คาบเกี่ยวกัน และจะค่อย ๆ เข้ามาแทนที่ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงในทันที ทั้งนี้เด็กในระดับอายุ 5-6 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาล 2 อาจจะได้รับอิทธิพลจากโรงเรียนมาแล้ว เพราะเมื่อเด็กได้เข้าโรงเรียนเด็กจะเรียนรู้แบบแผนบางประการของสังคม สามารถวางนิสัยทักษะ และความสามารถอย่างี่ช่วยให้เป็นสมาชิกที่ดีของหมู่คณะ และช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น (เอนกกุล กรี่แสง 2521:63)

1.2 สมมุติฐานในการวิจัย "เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีจริยธรรมแตกต่างกัน"

ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผลการศึกษารั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522:124) ที่ศึกษาถึงจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร แล้วพบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน จากผลการศึกษารั้งนี้ถ้าพิจารณารูานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวร่วมกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองแล้ว ปรากฏว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับปานกลาง หรือสูง เป็นเด็กที่ได้รับคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับต่ำ จากผลนี้แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก มากกว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.3 สมมุติฐานในการวิจัย "เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน"

ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูง และระดับปานกลาง จะมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความเชื่อ ทศนคติ และประสบการณ์ในชีวิตที่ต่างกัน ซึ่งเนื่องมาจากอิทธิพลของการศึกษา ทำให้มีพฤติกรรมและระดับความสามารถในการใช้เหตุผลที่ต่างกัน จึงทำให้มีการถ่ายทอดความคิดที่ต่างกันในงานจริยธรรมให้แก่บุตร และผลการศึกษารังนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ จอห์นสัน (Johnson . 1962:348) ซึ่งพบว่า เด็กที่มีความรู้การศึกษามากกว่า จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตัดสินใจทางจริยธรรมที่แสดงถึงวุฒิภาวะของเด็ก คือตัดสินใจปัญหาจากเจตนา มากกว่าผลเสียหายที่เกิดขึ้น และเด็กที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงและปานกลาง มีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน เพราะทศนคติ หรือประสบการณ์จากการศึกษา ทำให้มีความเข้าใจต่อภาวะการที่ใกล้เคียงกัน แต่ถาพิจารณาจากคะแนนจะพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับสูงมีแนวโน้มว่า มีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับปานกลาง แต่ความแตกต่างนี้มีไม่มากจนทำให้มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 สมมุติฐานในการวิจัย "เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับอาชีพต่างกันจะมีจริยธรรมแตกต่างกัน"

ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ผู้ปกครองมีระดับอาชีพต่างกันมีจริยธรรมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีผลจริยธรรมของเด็ก ทั้งอาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันผู้ปกครองมักจะออกประกอบอาชีพทั้งคู่ จึงมักส่งบุตร เข้าโรงเรียนรับเลี้ยงเด็ก หรือโรงเรียนอนุบาล ทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางสังคม ช่วยส่งเสริมให้รู้จักการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่ง เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กและช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้แบบแผนบางประการของสังคม ซึ่ง เป็นการช่วยให้มีการพัฒนาทางจริยธรรมด้วย ความคิดเห็นเช่นนี้ก็ตรงกับที่สุพัตรา สุภาพ (สุพัตรา สุภาพ 2521:109) ได้แสดงทัศนะไว้ใน การศึกษาค้นคว้าเช่นเดียวกัน

1.5 สมมุติฐานในการวิจัย "เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีจริยธรรมแตกต่างกัน"

ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันมีจริยธรรมไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หรือแบบลงโทษ หรือแบบปล่อยปละละเลย ไม่ทำให้เด็กมีจริยธรรมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การศึกษารังนี้เป็นการศึกษาเด็กนักเรียนในช่วงปลายปีการศึกษา ซึ่งเด็กอาจจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมสั่งสอนของครูมาบ้างแล้ว เพราะในการเรียนการสอนจะมีการถ่ายทอดจริยธรรมไปในตัวอยู่แล้ว และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมของผู้เรียน คือคุณค่าที่แฝงอยู่ในการเลือกเนื้อหา แบบเรียน และวิธีสอน การตัดสินใจของครูในการกำหนดว่าจะสอนอะไร อย่างไร เมื่อไหร่ ให้กับผู้เรียน ระเบียบวินัยนั้นจะมีผลต่อจริยธรรมของผู้เรียนเป็นอันมาก (กิติมา ปรีดีคิลก 2521:37) มนุษย์ต้องมีการเรียนรู้ทางสังคม เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับสังคมโดยการศึกษา และปรับตัวให้มีพฤติกรรมในลักษณะคล้ายคลึงหรือสอดคล้องกับสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่า ขบวนการเรียนรู้ทางสังคมนี้ก็คือการเลียนแบบ การเลียนแบบของมนุษย์เกิดขึ้นเพื่อการพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในวัยเด็ก การเลียนแบบมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานของบุคลิกภาพและแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ เด็กเริ่มเลียนแบบตั้งแต่ในวัยทารก โดยกระทำตามตัวแบบที่เห็นซ้ำ ๆ จากตัวเอง หรือบุคคลอื่น ดังนั้นการวางรากฐานในการพัฒนาบุคลิกภาพ และจริยธรรมของเด็กย่อมมีอิทธิพลมาจากพฤติกรรม หรือการแสดงออกของครูมาก (โสภา ชูพิณรัชย์ และอรทัย ชื่นมนุญ 2515:54) นอกจากนี้ถ้าจะพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีคะแนนสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ หรือแบบปล่อยปละละเลย แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 2 ระดับจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า เด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 4-6 ปี) จะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ถึง 93.33 % แสดงว่าเด็กก่อนวัยเรียนเกือบทั้งหมด มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 คือการหลีกเลี่ยงการลงโทษ และชั้นที่ 2 คือ การแสวงหารางวัล ทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg) (ประภาวชิ ภาโรติชัย 2518:129)

ที่กล่าวว่า พัฒนาการทางจริยธรรม จะมีเป็นลำดับขั้นที่จะเกิดกับบุคคลทุกชาติทุกภาษา และจะเกิดเป็นอนุกรมจากขั้นแรกไปก่อนเสมอ และยังมีการศึกษาที่สนับสนุนผลงานครั้งนี้คือ การศึกษาถึงจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าเด็กจะมีระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 เช่นกัน (ฉิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522:124) นอกจากนี้มีเด็กเพียง 6.67 % ที่พบว่าใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นเด็กในระดับอายุ 5-6 ปี แสดงว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมจะมีการพัฒนาตามระดับอายุ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและวุฒิภาวะของแต่ละบุคคล (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2518:129)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับวิธีการอบรมเลี้ยงดู

ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับการรวบรวมผลงานวิจัยต่าง ๆ ของ ฮอฟแมน (Hoffman 1970:352) ที่พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเลี้ยงดูแบบรักและใช้เหตุผล ซึ่งแสดงถึงการที่บิดามารดาให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกอย่างเพียงพอ มีความเข้าใจในตัวลูก จะทำให้ลูกมีความมั่นคงทางอารมณ์ และเกิดความรู้สึกมั่นใจในความดีงามของโลก ดังนั้นเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงมีความสัมพันธ์กับจริยธรรมของเด็กโดยตรง นอกจากนี้พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ มีความสัมพันธ์ทางลบกับจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งได้สนับสนุนงานของฮอฟแมน (Hoffman 1970:325) ที่พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสตาบินเฟลส์ (Baldwin and other 1945:48) ที่พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ไม่ให้อิสระแก่เด็ก เด็กจะมีลักษณะเงี้ยวขี้น ซื่อาย ไม่นั่นใจในการเข้าสังคม ไม่กล้าแสดงออก ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่า การลงโทษ หรือเข้มงวดกวดขันกับเด็กจะทำให้เด็กไม่พัฒนาการทางจริยธรรมเท่าที่ควร

ในกรณีที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้าเด็ก

ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ก็มีแนวโน้มที่จะกลายเป็นเด็กก้าวร้าว ชอบผูกปค
เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชังไม่มีใครสนใจ จะมีพฤติกรรมที่เรียกร้องความสนใจ
ที่ก้าวร้าว และไม่รู้จักขอบเขตของความพอดี และการที่เด็กได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
ทำให้ขาดตัวแบบที่ดีจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง จึงทำให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมไม่ดีเท่าที่ควร
(ประพันธ์ สุธาวาส 2519:19)

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ พอเป็นแนวทางให้คณาจารย์ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และ
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างใกล้ชิด ได้ทราบถึงอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการทาง
จริยธรรมของเด็ก ซึ่งควรพิจารณาถึงวุฒิภาวะ และความพร้อมของเด็ก ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเด็ก
ส่วนใหญ่ มีความเข้าใจเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 1 คือ การหลบหลีกการลงโทษ และขั้นที่ 2
คือการแสวงหารางวัล ดังนั้นจึงควรนำมาพิจารณาเพื่อหาวิธีการในการส่งเสริมจริยธรรม และ
ปลูกฝังพฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็กให้พัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นตามระดับพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็ก
วัยนี้ยังต้องการปลูกฝังทัศนคติ และลักษณะที่พึงงาม
2. บิการมาครา ผู้ปกครอง ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจ และสังเกตเด็ก
ที่อยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะว่าเด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน
บางคนอาจจะกำลังพัฒนาการอยู่ในระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่คาบเกี่ยวกัน ดังนั้นจึงควร
มีการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น
3. ควรจะมีการศึกษาถึงจริยธรรมของเด็กในแต่ละด้านให้ละเอียดกว่านี้ เพื่อให้
ทราบว่าจริยธรรมชนิดใดจะเกิดกับเด็กไทยในช่วงอายุใด
4. จากผลการศึกษานี้ ทำให้เกิดแนวทางว่าควรมีการศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรม
ของเด็กที่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล และที่ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล เพื่อจะ
ได้ทราบถึงอิทธิพลของการได้รับการศึกษาในวัยก่อนเข้าเรียนว่ามีผลต่อจริยธรรมหรือไม่
5. จากผลการศึกษานี้ พอจะเป็นแนวทางว่าควรมีการขยายการศึกษา กลุ่ม
ตัวอย่างให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อจะทราบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไทย และช่วย

ส่งเสริมให้พัฒนาการทางจริยธรรมที่สูงขึ้น เพราะความแตกต่างของสภาวะทางสังคมอาจมีผล
ต่อพัฒนาการทางจริยธรรม

6. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กในแต่ละภาคกับกรุงเทพมหานคร
และระหว่างภาค เพื่อจะทราบถึงอิทธิพลของสภาพท้องถิ่นที่มีผลต่อการพัฒนาทางจริยธรรม

7. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อาจจะใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยไม่ต้องคำนึงถึงการแบ่ง
ประเภทของการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบให้เท่ากันในแต่ละระดับอายุ จะทำให้สะดวกในการ
เก็บข้อมูล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ภฤคยา ภฤคยาวิติ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุตรที่นับ เมาภา
เปรียบเทียบการศึกษาต่างกัน ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,
 219 หน้า อักส่าเนา
- กิติมา ปรีดีกิลก ปรัชญาการศึกษา อักษรบัณฑิต 2521, 190 หน้า
- กิติกร (นามแฝง) "ไม้อ่อน (ยัง) ถัดไถ่และง่ายที่จะหัก" แม่และเด็ก 17 : 29
 กุมภาพันธ์ 2522
- เกื้อกล ศาส์หิ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัว
ที่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2514, 193 หน้า อักส่าเนา
- งามตา ยงศิริ "อิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่อการอบรมเลี้ยงดูและบุคลิกภาพ
 ของเด็ก" ใน จุลสารฉบับพิเศษปีเด็กสากล หน้า 101-104 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 2522
- "...มาบถึงลูก" มติชนรายวัน 11 ตุลาคม 2522, หน้า 7
- จุมพิต พจนกุล "เยาวชนไทยมันสมองของชาติที่ถูกเบียดเบียน" สยามนิกร 120 : 42 ตุลาคม
 2522
- จุศรี หลักเพชร ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเองและคุณธรรม
แห่งละเมืองก็ ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517,
 101 หน้า อักส่าเนา
- ฉัจฉลดา พิศิษฐ์ภาการ ปัญหาสังคม มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2522, 151 หน้า
- คงเคื่อน ทักษมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินึก รายงานการวิจัยจริยธรรมของ
เยาวชนไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2520, 344 หน้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ปัจจัยทางจิตสังคมกับความสนใจทางภาษาไทย รายงานการวิจัย
ฉบับที่ 23 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2521, 175 หน้า

ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนใน
กรุงเทพมหานคร ปรียูณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2522, 256 หน้า อักส่าเนา

ทัศนีย์ ทองภักดิ์ "เด็กทรัพยากรที่สำคัญที่สุด" ใน จุลสารฉบับพิเศษปีเด็กสากล หน้า 15
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 2522,

นนทลี (นามแฝง) "พ่อแม่กับการเสริมสร้างบุคลิกภาพของเด็ก" แม่และเด็ก 16 : 59
มกราคม 2522

✓ นวลศรี เปาโรหิตย์ จิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวท 2518, 340 หน้า

นิยดา ศรีจันทร์ ความสามารถทางการคิดเชิงเชื่อมโยงและเชิงมโนทัศน์ของเด็กไทยที่มี
สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมต่างกัน ปรียูณานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2521, 171 หน้า อักส่าเนา

บุญยิ่ง เจริญยิ่ง และดวงเดือน พันธุมนาวิน "การวิจัยทัศนคติของสตรีที่มีครรภ์เกี่ยวกับการควบคุมการเกิด และการบริหารทารก" วารสารการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ
5 : 1-18 2518

ประณต เล็กสวาสส์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การพึ่งผู้อื่น พฤติกรรมด้าน
ความเป็นผู้นำ และความรู้สึกผิดชอบ ปรียูณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2517, 117 หน้า อักส่าเนา

ประพันธ์ สุททาวาส ความก้าวร้าวและการอบรมเลี้ยงดู ปรียูณานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 56 หน้า อักส่าเนา

พรรณิ ชูสาย จิตวิทยาการเรียนการสอน วารุณีการพิมพ์ 2522, 266 หน้า

ระวิพันธ์ โสมนะพันธ์ "สมองเด็ก-สมองกล" ใน จุลสารฉบับพิเศษปีเด็กสากล หน้า 6

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ 2522,

ล้วน สบายก และอังคณา คันศิริตานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2515, 276 หน้า

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักและแบบควบคุมความเชื่อเพื่อและวินัยทางสังคม ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 189 หน้า อักสำเนา

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3 กองการวิจัย 2522, 164 หน้า

วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดู และภูมิหลังทางสังคมต่างกัน ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 119 หน้า อักสำเนา

วิรัช จาณอนม เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ และการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานคร และในชุมชน ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 73 หน้า อักสำเนา

ไวยรัช เจียมบรรจง จิตวิทยาสังคม สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด 2522, 245 หน้า

ศรีสาส์ก ชลวิสุทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับปานกลาง ในจังหวัดพระนครธนบุรี กรุงเทพฯ ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2505, 110 หน้า อักสำเนา

สมาน กำนะนิค การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อการปรับตัวของเด็ก ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 84 หน้า อักสำเนา

สมบุญ สุกสิงห์ จริยธรรมของเด็กในชั้นเมอร์ยัล สำนักพิมพ์เค็ด็คไทย 2521, 259 หน้า

สุพัทธรา สุภาพ สังคมวิทยา ไทยวัฒนาพานิช 2521, 206 หน้า

โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมนุญย์ จิตวิทยาสังคม การศาสนา 2518, 235 หน้า

เอนกกุล กรี่แสง จิตวิทยาการศึกษา พมเนศ 2520, 265 หน้า

Baldwin, A.L. Kalhorn, J. and Breeze F. "Pattern of Parent Behavior,"
Psychology Monograph. No.3, 1945, p.58

Becker, W.C. "Consequences of Different Kinds of Parental Discipline"
in Review of Child Development Research. V.I, p. 169-208, ed. by
M.L. Hoffman and L.W. Hoffman. New York, Connectical Printers, Inc.,
1964.

Breckenridge, Marian Edgar. Child Development. W.B. Saundress
Company, Philadelphia, London. 1955, 495 p.

Burton, R.V. Generality of honesty reconsidered. Psychological Review.
1963, 70, 481-499.

Edward, Carolyn, P.. "The Effect of Experience in Moral Development :
Results from kenya," Dissertation Abstracts. 36:2, 76-A, 1974.

✓ Hoffman, M.L. "Moral Development," in Carmichael's Manual of Child
Development. V.2, P. 261-360, ed. by P.H. Mussen. New York, John
Wiley and Sons, Inc., 1970.

Holstein, Conbtance, B. , "Irreversible Stepwise Sequence in the develop-
ment of Moral Judgment:A Longitudinal Study of Male and Female,"
Child Development. 47:1 1976. p. 51-61

✓ Hurlock, E.B. Child Development. New York, Mc Graw-Hill Book Company,
Inc., 1956. 776 p

Johnson, R. "A Study of Children's Moral Judgments," Child Development. 33:327-354, 1962.

Kay, W. Moral Development. London, George Allen and Unwin Ltd., 1970. 270 p.

Moral Education. London, George Allen and Unwin Ltd., 1975. 383 p.

Kohlberg. "Development of Moral Character and Moral Ideology," in Review of Child Development Research. V.1, p. 383-432, ed. by M.L. Hoffman and L.W. Hoffman. New York, Connecticut Printers, Inc., 1964.

Parikh, Bindu, S. "Moral Judgment Development and Its Relation to Family Environment Factors in Indian and American Urban Upper Middle Class Families," Dissertation Abstracts, 36:5, 3160-B, 1975.

Sear, R.R., E.E. Maccoby and H. Levin. Pattern of Child Rearing. New York, Peterson and Company, 1957. 547 p.

Sprinthall, R.C. and N.A. Sprinthall. "Moral Education," in Educational Psychology : A Developmental Approach. P. 165-185, New York, Addison-Wesley, 1974.

Thua, Nguyen, P. "Moral Development : Instetertional and cultural Perspectives," Dissertation Abstracts. 197-A, 1975.

Yussen, Steven, R. "Moral Resoning from the Perspective of others," Child Development. 47:2, 1976, p. 551-555.

ภาคผนวก

แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู

แบบทดสอบมีทั้งหมด 14 ข้อ คือ

1. ถ้าเด็ก ๆ ทำของแตกคุณแม่จะ
2. ถ้าเด็ก ๆ ไม่ยอมทานข้าวคุณแม่จะ
3. ถ้าทานข้าวหกเลอะเทอะคุณแม่จะ
4. ถ้าทานข้าวหมดจานคุณแม่จะ
5. ถ้าหนอยากไคของเล่นคุณแม่จะ
6. ถ้าหนูเอาดินสอไปขีดตามฝาคุณแม่จะ
7. ถ้าหนูฉีกที่นอนคุณแม่จะ
8. ถ้าหนูทะเลาะกับเพื่อนคุณแม่จะ
9. เมื่อหนูร้องเพลง หรือคุย หรือเล่าเรื่องให้คุณแม่ฟังคุณแม่จะ
10. เมื่อหนูร้องไห้เสียงดังไม่ยอมหยุดคุณแม่จะ
11. ถ้าหนูนอนไม่หลับ เพราะกลัวผี หรือฟ้าร้องฟ้าผ่าคุณแม่จะ
12. บางครั้งถ้าหนูสงสัยอยากทำอะไรก็ถามคุณแม่ และเมื่อถามหลาย ๆ ครั้ง
คุณแม่จะ
13. ถ้ามีคนมาฟ้องว่าหนูเกเรคุณแม่จะ
14. ถ้าหนูเล่นนาน ๆ ไม่ยอมเลิกคุณแม่จะ

แบบสอบถามหลัง

ชื่อ อายุ จบ

การศึกษา

ปี	มกราคม	
.....		- ไม่จบ ป.4, จบ ป.4, จบ ป.7
.....		- จบ มศ.3, มศ.5, ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา
.....		- ปริญญาตรีขึ้นไป

รายได้

ในครอบครัวมีรายได้ต่าง ๆ ทั้งหมดของบิดามารดา รวมกันประมาณ

..... น้อยกว่า 2,000 บาท

..... ตั้งแต่ 2,001 บาท ถึง 7001 บาท

..... ตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไป

รายได้ข้างบนใช้เลี้ยงคนทั้งหมด คน

อาชีพ

ปี	มกราคม
.....	
.....	
.....	

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบจริยธรรม

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	4.00	11	2.449
2	4.00	12	2.120
3	2.120	13	4.00
4	2.449	14	2.120
5	4.00	15	4.00
6	4.00	16	2.449
7	2.449	17	2.120
8	2.449	18	2.449
9	2.449	19	4.00
10	2.120	20	2.449